

GORENJSKI GLAS

GLASILO
SOCIALISTIČNE
ZVEZE DELOVNEGA
LJUDSTVA ZA
GORENJSKO

V SREDIŠČU POZORNOSTI

Malo cenjeni prvaki

V soboto so se na gorenjskem traktorskem tekmovanju pomerili mladi zadružniki, dekleta in poklicni traktoristi. Že prej so bila proizvodno-delovna tekmovanja kovinarjev, mehanikov, šoferjev, gradbenikov, sekačev, poštnih delavcev...

Vsako tekmovanje ima svoje zmagovalce. Najboljši v športu so deležni številnih čestitk, visokih priznanj, sprejemov pri uglednih možeh, novinarske pozornosti.

Prvaki proizvodnih tekmovanj so malo cenjeni. Ko se vrnejo na delovno mesto, so običajno pozabljeni. Le redki jim za uspeh stisnejo roko, le malokdo jih povpraša, kako je potekalo tekmovanje. Nevoščljivci, med katerimi so tudi nadrejeni, zbijajo na njihov račun šale, se celo norčujejo. Direktorji se pred drugimi hvalijo, kako dobre delavce imajo, a da bi prvake povabili v pisarno, jim čestitali za uspeh in jim stisnili v roke kuverto z nekaj tisočaki — to bi bilo že preveč.

Prvaki, četudi so dokazali, da so najboljši na Gorenjskem ali celo v Sloveniji, večinoma zaslužijo prav toliko kot slabi, malomarni in leni delavci. V delovnih organizacijah ne znajo (ali nočejo) spodbuditi najuspešnejših s proizvodnih tekmovanj, da bi tudi »doma« delali tako hitro in dobro, kot so na tekmovanju. Korist bi imela oba — podjetje in delavec.

Smo v času, ko bi morali proizvodna tekmovanja prirejati vsak dan in v sleherni delovni organizaciji izbirati, kdo bo naredil več in bolje. Rezultati bi bili najboljše merilo za nagrajevanje po delu, o katerem sicer že vse predolgo le govorimo.

C. Zaplotnik

Neodgovorno prilaščanje žigov

Vrh gore. Koliko ur hoda, prelitih kapljic znoja in vztrajne volje je ponavadi potrebno, da ga planinec doseže! A na njem so vsi napori hitro pozabljeni, saj jih odtehtajo nepozabni razgledi v dolini, prijetna doživetja s prijatelji in občutki zadovoljstva nad doseženim.

Posebna nagrada za prehojeno pot na goro je za marsikoga tudi trenutek, ko prvič odtisne žig vrha v transversalni dnevnik ali svojo pominsko knjižico. Zato je razočaranje toliko večje, kadar v skrinjici na najvišji točki gore ne najde žiga.

Naši planinci vse pogosteje tožijo, da je na tej ali oni gori izginil žig. Še bolj nezadovoljni kot obiskovalci postajajo upravljalci planinskih poti, ki jim povzroča neodgovorno prilaščanje žigov nepotrebne stroške. Radovljiško planinsko društvo, na primer, je šele sredi avgusta opremilo vse vrhove okrog Pogačnikovega doma na Kriških podih z novimi žigi. Že po enem dnevu je zmanjkal žig na vrhu Ra-

Kdo to počne in kaj ima od tega? Pravemu gorniku kaj takega govoriti ne pade na um, saj ne zahaja v gore zaradi pečata na papirju. To lahko stori le podlež, ki mu gore niso mar in ga ne zanima niti prizadevanje obiskovalcev niti planinskih društev. Čeprav misli, da se je okoristil, je najbolj opeharil sam sebe; odvzeti žig vrha, za katerega se v do-
mni ne bo zmenil nihče od poštenih planincev, mu bo odtisnil le pečat nepoštenega človeka.

Kljub razširjanju neljubega početja z vrhov naših gora, ki našemu planinstvu gotovo ni v ponos, lahko upamo, da naposled ne bo potrebno žigov vzidati v skalo. Planinci so gotovo sami toliko trdni in odločni, da bodo izločili nepošteno vsiljivce iz svojih vrst. Za take na vrhovih naših lepih gora gotovo ni prostora!

S. Saje

Železarna je pokrovitelj hokejistov

Jesenice — Delavski svet Železarne Jesenice je sklenil podpisati samoupravni sporazum o medsebojnem sodelovanju, pravicah in obveznostih med Hokejskim klubom Jesenice in Železarno Jesenice.

Podpis sporazuma pomeni, da bo Železarna pomagala jeseniškim hokejistom, 23 članom prvega moštva, tudi z nadomestilom za povprečni osebn dohodek zaposlenih, ki ga bodo hokejisti prejeli.

Železarna je vedno izdatno pomagala hokejistom, ki so njeno ime ponosno nosili na dresih državnih prvakov in državnih reprezentantov. Brez sleherne materialne podpore pa ostaja letos dokaj oslajeno moštvo Kranjske gore, ki že leta in leta zamaža vrata kranjskogorskega turističnega gospodarstva. Čeprav uspešno nosijo ime turističnega središča, se Kranjska gora zanje ne zmeni.

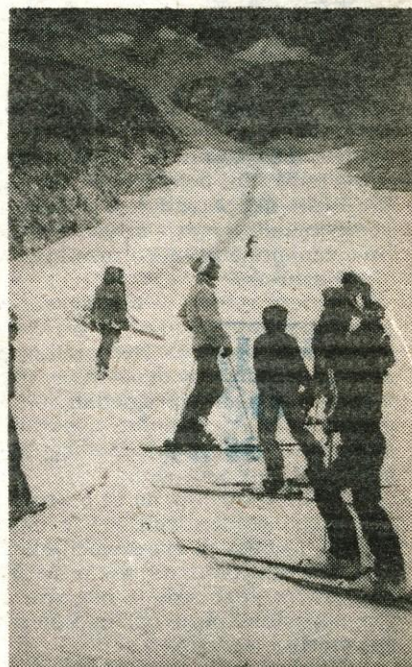
D. S.

Praščja kuga — sejma ni

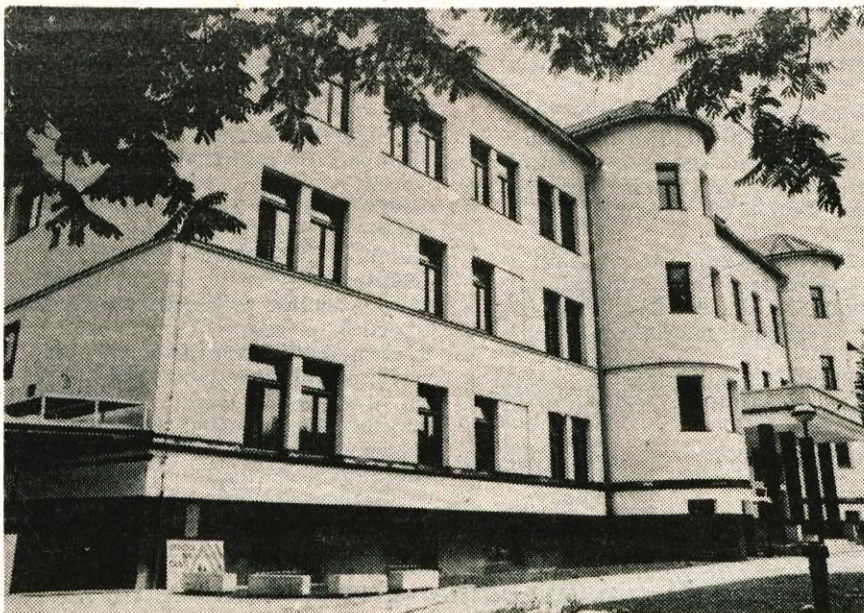
Po več kot desetih letih se je v Sloveniji znova pojavila praščja kuga, virusna bolezen, ki je razširjena po vsem svetu in s katero imajo težave na drugih območjih države. Kugo so odkrili na Dolenjskem, na praščji farmi zasebnega rejca v bližini Šentjerneja. Zato, da bi se obvarovali pred novimi primeri bolezni, ki ljudem ni nevarna, temveč lahko ogrozi našo živinorejo, so strokovne službe takoj po izbruhu bolezni v novomeški občini ustrezno ukrepale. Praščja kuga je tudi razlog, da do nadaljnjega v Cerkljah ne bo sejma. Več o nevarni živalski bolezni na 2. strani.

MALI OGLASI

tel: 27-960
cesta JLA 16

Prijetna smuka pod Skuto — Na ledeniku pod Skuto kljub visokemu poletju smučajo. Ledenik nad Ledinami je še vedno dolg okrog 900 metrov. Vlečnica bo obratovala do 15. septembra. Kranjska planinska koča na Ledinah je vso sezono izredno dobro zasedena, kar je značilnost le redkih naših planinskih postojank. — Foto: F. Ekar

Škofja Loka — V soboto, 31. avgusta, ob 10. uri dopoldne bodo v Škofji Loki odprli obnovljeno in dograjeno osnovno šolo v Šolski ulici. Denar za obnovo in dograditev učilnic so zbrali prebivalci škofjeloške občine s samopriskupkom. Nova šola ima 32 učilnic, 2 telovadnice, večnamenski prostor ter druge potrebne prostore za pouk nekaj čez 1000 otrok. Foto: F. Perdan

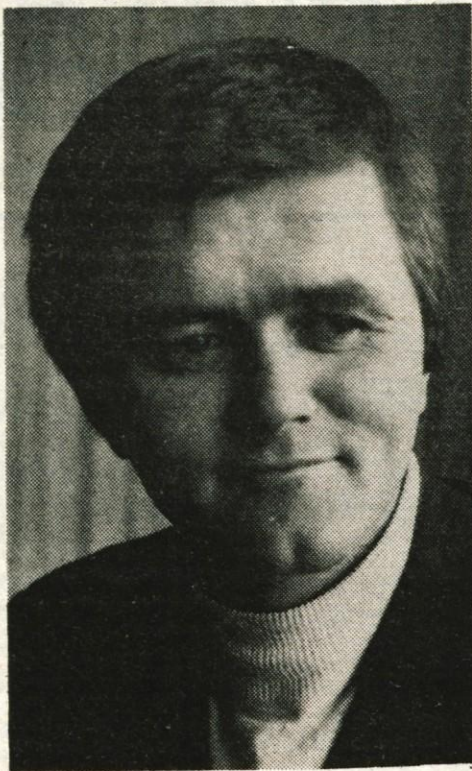
ALPETOUR NOVO V HOTELU CREINA V KRANJU

ODPRLI SMO KOZMETIČNI SALON S TELESNO MASAŽO
s čimer smo popestrili delovanje saune

OBIŠČITE NAS IN TUDI SAMI STORITE KAJ
ZA VAŠE BOLJŠE POČUTJE

informacije in naročila po telefonu: 23 650

vabi vas kolektiv hotela CREINA

V SPOMIN

SLAVKO HAIN

Bilo nam je težko, njegovim sodelavcem in iskrenim prijateljem, ko smo samo pomislili na njegovo težko bolezen, ki je tako neusmiljeno napovedovala uro slovesa. Nismo verjeli, ker nismo hoteli verjeti.

Slavko, tih in veder, nikdar vsiljiv, je bil vedno med nami. Bil je človek, ki je vedno tu, ki ga vedno čutiš ob sebi, kajti njegova narava je bila dojemljiva za sleherno človeško stisko ali življenjski spodrslijaj. Nasvet, tolažba, spodbuda — vse je prihajalo spontano, človeško, humano. Vrlina, ki se je zavemo šele tedaj, ko jo mukoma iščemo in ne najdemo več.

Bil je repofotograf, z dušo in srcem vdan tiskani besedi. Ljubezen do knjige je podedoval po očetu, ki je bil tudi grafičar. Njegova neutrudna delavnost, ki ni poznala delovnega utrinka, se je ob bogatih in dolgoletnih izkušnjah izkazovala v kvaliteti, ki smo jo vsi cenili. Vedno sprejemljiv za novo, za boljše je skoraj — tako se nam je zdelo — nezavedno bogatil časopis, kar smo pri njem sprejemali kot nekaj povsem samoumevnega. Če je bil tam, sklonjen nad delovno mizo, naš Slavc, smo vedeli, da bo vse dobro in vse najboljšje. Povsem in vedno smo mu zaupali.

Rad je hodil v hribe, rad je bil vesel med veselimi in iskrenimi ljudmi. Naklonjen vsemu lepemu, prijaznemu, sprejemljiv za vse pošteno, je še kako znal vračati dobroto. Zvestoba njegovega prijateljstva, ki je bila dana njegovim bližnjim sodelavcem in znancem, je bila zvestoba v dobrem in slabem.

Tako zelo malo je še ljudi, ki bi bili sposobni s sočlovekom čutiti tako, kot je čutil Slavko.

Tako zelo malo je še ljudi, ki bi ob dolgem in napornem dnevu znali brez besed stisniti zobe, nikdar reči žal besede in vztrajati na delovnem mestu do poslednje minute.

Kako zelo prazne so vse besede ob uri slovesa, kajti izgubili smo prijatelja. Slovo od Slavkota se le boleče občuti, žalost stiska grlo, ostajajo nam dragoceni spomin na človeka, ki smo ga imeli radi.

Sodelavci Glasa

Plitvi žepi gor ali dol, poštene bi morali biti

Tuji turisti, ki se te dni množično ustavljajo na naših mejnih prehodih ali čakajo v dolgih vrstah pred črpalkami, prihajajo z dobrimi ali slabimi vtisi in doživetji z našega modrega Jadrana.

Tisti, ki so in bodo ostali najbolj vljudni, vam za vse na svetu ne bodo potarnali ali se pritoževali nad krivicami, ki so jih doživeli. Nekateri pa vendarle ne morejo skriti nejevolje in tik pred prestopom meje gostincem, carinikom ali črpalkarjem tudi povedo kakšno bridko na naš turistični račun.

Tako se ustvarja tudi slika, da smo kot izredno poceni turistična dežela »namazani z vsemi žabami« in da ob sleherni priložnosti želimo za storitev ali blago dinar več. Verjetno bo kar držalo: popolnoma smo prepričani, da turisti pri nas živijo ceneje kot doma. Zato se nam na vsakem ovinku zdi da mu moramo potegniti denar iz žepa, četudi na nedostojen, grd način — z goljufijo.

Gorenjski črpalkarji, denimo, vedo povedati, da ni tako malo tujih gostov, ki po enomesečnem dopustu šele na poslednji črpalki zvejo, da imajo na bencinski turistični bon res za 10 odstotkov popusta. Štiri tedne so kupovali bencin, pa se črpalkarji ob morju niso niti zganili, ko so jih terjali za liter več — popusta ni in konec. Zahodnonemškemu gostu se je celo zgodilo, da je opazil, da delavec na črpalki sploh ni zavrtel številčnice na ničlo, vendar je terjaj plačilo zneska, ki je bil znatno višji, kot je bila dejanska cena bencina.

Pravijo, da se za dve kepiči sladoleda na ulici terja tudi tisoč dinarjev. Če pač nisi skrajno previden, te mimogrede opeharijo.

Ni vredno omenjati, kakšen sloves smo si s takšnim ravnanjem pridobili. Dejstvo, da smo najcenejša turistična dežela, tega nikakor ne opravičuje. Če sami ne znamo zvišati cen in kvalitete ter privabiti evropskih petičnežev, potem nam tudi goljufija ne bo pomagala.

D. Sedej

Srečanje obveščevalcev Kokrškega odreda

Domicilni odbor Kokrškega odreda je na julijski seji sklenil, da se ob letošnji 40-letnici svobode in zmage nad fašizmom organizira tovariško srečanje obveščevalk in obveščevalcev Kokrškega odreda. Pobuda za tako snidenje je prišla od še živčih

članov obveščevalnih enot in služb Kokrškega odreda.

Tako so se v soboto po dolgih letih v Dragi pri Begunjah zbrali obveščevalci. V obujanju spominov na vojna leta in na borbo proti okupatorju in v pogovoru o današnjem življenju jim je minilo prvo tovariško srečanje.

Prašičja kuga

V Sloveniji smo 13. avgusta 1985 v občini Novo mesto ugotovili prvi primer te bolezni. To je nedvomno posledica nepoznavanja bolezni pri rejcih svinj ter nedoslednega izvajanja ukrepov za izkoreninjenje te bolezni v 35 mestih v vseh ostalih republikah, v katerih je bila bolezen ugotovljena že letos julija.

Za prašičjo kugo zbole svinje vseh starosti in pasem, prenaša pa se neposredno s stikom bolnih živali z zdravimi (pripusti), posredno pa z mesom ter odpadki pri klanju bolnih živali, s pomijami, v katerih je meso bolnih živali, s človekom (sejmi, živinorejci, hlevarji), ki je v stiku z bolnimi živalmi, tudi psi, mačke, podgane, miši, vrabci, vrane in lisice so možni prenašalci; prav tako pa tudi prevozna sredstva (tovornjaki, traktorske priklole), s katerimi so prevlačili bolne živali, ter predmeti in orodja z okuženih dvorišč (vreče za hrano), okužena krma in podobno.

Povzročitelj te bolezni je zelo odporen virus. U zamrznjenem mesu živi do 1500 dni, v ohlajenem mesu do 30 dni, dobro prenaša tudi sušenje mesa in salamurijo, ki ga ne uniči. To so vzroki, zaradi katerih se bolezen zelo hitro razširi. Meso obolelih živali kmetje podarijo ali prodajo znancem v bližnjo ali daljno okolico, skupaj z mesnimi odpadki (pomije), bolnih živali pa so v novem okolju vir za razširjanje bolezni.

Z mesom bolnih živali je tako možen prenos bolezni iz severne Amerike v Evropo ali iz Srbije v Slovenijo in podobno. Pogosto se tudi prodaje živih prašičev na sejmu ali prodaje še navidezno zdravega prašiča iz svinjake, kjer nekateri prašiči že poginjajo za to bolezen.

Znaki bolezni se največkrat pojavijo v treh do šestih dneh, izjemno v 35 dneh od dneva okužbe. Ob pojavu prašičje kuge se posamezne obolele živali ne odzovejo na hrup pri pripravi in pokladanju hrane, leže ter samo za hip pridejo do korita in pojedajo največ četrtino obroka. Če jih s silo dvignemo, da vstanejo, hodijo po konicah parkljev, zadnji del trupa zanaša zaradi pareze nog, zadnje noge so pogosto prekrizane, kasneje pa živali sploh ne vstanejo več.

Koža na rilcu, udih in uhljih je zarjena, na koži trupa pa se pojavijo omejene krvavitve, najpogostejše na plečki in v zatilju. Po trebuhu se pojavijo hraste različnih velikosti, sledi odmrtje kože, tako da živali odpa-

de rep ali tudi ušesa. Vse sluznice rdeče in vnete; oči bolnih živali gnojno vnate in zlepljene s sluznim izcedkom. To je tudi eden najznačilnejših znakov te bolezni, se pojavi približno tretji dan bolezni. Opazi se tudi izcedek iz nosu. Bolne živali je hripav, kasneje, tretjem ali četrtem dnevu, pa se val le še slabo oglašajo ali pa se oglašajo več. Bolne živali pogosto hajo, večkrat pa se izmenično pojavljata zaprtje in driska. Blato je vo-zelenkasto, delno krvavo. Temperatura živali je 41,5 do 42 stopinj C. Pogosto sledi pogin v sedmih do desetih dneh od dneva okužbe.

Redke živali, ki prežive kugo, imajo po telesu polno hrast, noge imajo podvite, glava je v primerjavi s telesom nenaravno velika, v okolico tak žival z urinom in iztrebki izvelike količine virusa. Ker prašičji vija tudi gnoj s takih dvorišč, možnost okužbe, se gnoj in urin 40 dni po odstranitvi bolne živali iz bližine smeta prenašati oziroma ublajati za gnojenje.

Zaradi izredne kužnosti te bolezni oziroma stalne nevarnosti za svinje v bližnjo in daljno okolico prašičje kuge ne zdravimo: bolne živali je kuge ne zdravimo: bolne živali, ki so zbolele, se zatirajo, zakoljejo. Bolezen se zatira zakonu; v načelu neškodljivo umorimo žarišča bolezni, od poslednjega izvajanja je odvisno tudi širjenje omejevanje bolezni. Izvajati je treba ukrepe zaščite in izkoreninjenja: stranjevali je treba poginjele živali in zapreti dvorišče ali gospodarstvo ter poostri nadzor nad gibanjem ljudi ter transportom živali. Pri vsem pa se mora postri nadzorovati brezvestnimi mešetarji, ki v razmerah iščejo možnost za prodajo bolnih živali v oddaljene kraje. Pojavu prašičje kuge v katerikoli obliki pa bo nujno zaščitno cepjenje vseh svinj. Zaščita po cepljenju stopi — odvisno od uporabe cepnega cepiva — v treh do sedmih dneh po cepljenju. Ko se bo pojavila bolezen na Gorenjskem bo Zvezno-rejsko-veterinarski zavod za Gorenjsko začel z zaščitnim cepljenjem.

Da bolezen omejimo ali zatiramo je potrebna zavest vseh rejcev. V teh razmerah priporočamo vsi rejci svinj, naj kuhaajo vse kuhinjske odpadke, ki so namenjeni za prehrano svinj. Samo od dosedanjega izvajanja vseh zaščitnih ukrepov ga obvezujejo še posebno rejce svinj, ki je odvisno izkoreninjenje bolezni. Človeku bolezen ni nevarna. Če se pri rejcu svinj pojavijo opisani podobni znaki bolezni, naj takoj pokliče najbližjega zdravnika ali veterinarsko-veterinarski zavod za Gorenjsko, Iva Slavca 1.

Zaradi omejevanja in izkoreninjenja prašičje kuge je sejem svinj na Gorenjskem do nadaljnjega zaprt.

Veterinarski inšpektor mag. Roman Grandič

Volitve 1986

»Kaj bi evidentirali, saj že vse veste«

Prihodnjo pomlad bomo volili.

Predvolilni postopki bi morali biti že v polnem teku, a se tako v krajevnih skupnostih kot tovarnah zatika, zamuja, zavlačuje. Izgovorov je sto in več, ustvarja se vzdušje, da so priprave na volitve in same volitve zapletene in težko razumljive.

Nasprotno.

Sistem volitev — demokratičen, da bolj ne bi mogel biti, saj ima sleherni državljan pravico biti kandidat — ni prav nič zapleten, če ga le hočemo urediti. Ko bi bili že pri minulih volitvah in pri seznamu možnih kandidatov dosledni in vestni, če ne bi stvari urejali poslednji hip, bi danes samo pregledali liste kandidatov in jih z računalniško obdelavo v nekaj minutah dopolnili. Tako pa smo, vsaj po krajevnih skupnostih, evidenčne liste izgubili ali založili in tako je treba vse začeti znova.

Tisti, ki mislijo, da se o kandidatih odloča v ozkih koordinacijah, češ »kaj bi evidentirali, saj že vse veste«, se motijo. Sleherno delovno okolje, društvo ali organizacija lahko in mora predlagati kandidate — če pa jih ne, potem naj nikar ne pričakuje, da bodo lahko kjerkoli uveljavljali svoje pobude in interese. Pritoževati se in kritizirati je najlažje, nepošteno pa je udrihati po sistemu volitev, če zanj nočemo ničesar storiti.

Predvolilni postopki so javni, če to le hočemo. Vendar pa bi bilo v tem trenutku prav, da bi v vsaki delovni, društveni ali krajevni sredini izkoristili prve priložnosti in na zborih delavcev ali krajanov seznanili ljudi z do zdaj evidentiranimi kandidati. Tudi za najvišje družbenopolitične funkcije, saj bi tako dali volitvam tisto širino in odmevnost, ki jo demokratične volitve morajo imeti.

Zdajšnji evidentirani kandidati ne smejo obležati na popisnih listih in v predalih. Že zdaj bomo lahko presodili, če smo predlagali najboljše in če nismo česa pozabili. Ne bomo se znašli v časovni stiski, takšni, ki so jo na minulih volitvah volilci najbolj zamerili in ki je povzročila vrsto spodrslijajev in napak.

Samoupravni sistem bodo gradili ljudje. Če predvolilnih postopkov ne bomo omalovaževali, bomo skozi sito dobili tiste delegate, ki jim bomo lahko zaupali.

Drugega sistema nimamo. Bolj demokratičnega tudi ne bi mogli imeti.

D. Sedej

Praznik v Gorjah

Gorje — V krajevni skupnosti

Gorje imajo svoj krajevni praznik

28. avgusta. Tudi letos bodo pripravili vrsto prireditev. V sredo, 28. avgusta, bodo položili cvetje k spomenikom padlih partizanov. V soboto, 31. avgusta, bodo ob 18.20 pred domačim gasilskim domom sprejelogoste iz pobratene krajevnne skupnosti Center v Varaždinu. Ob 18.30 se bo začel na novem asfaltiranem igrišču promenačni koncert domače godbe na pihala. Ob 19.30 bo slovesna seja skupščine krajevnne skupnosti, ki ji bodo prisostvovali gostje in drugi krajan. V priložnostnem kulturnem sporedu bodo nastopili domači moški pevski zbor, mladinska folklorna skupina iz Ribnega, recitatorji domače osnovne šole in godba. Nastopili bodo tudi harmonikarji na diatonični harmoniki. Ne gre za tekmovalno, temveč za srečanje harmonikarjev, ki jih je v krajevni skupnosti Gorje precej. Zaželeno so tudi narodne noše. Po kulturnem sporedu bo veselica s srečelovom, igral bo Gornjesavski kvintet. V primeru slabega vremena bo prireditev v krajevnem domu TVD Partizan v Gorjah. V počastitev krajevnega praznika pa bodo septembra pripravili tudi nekaj športnih prireditev. Turnirja v odbojki se bodo udeležile ženske ekipe iz Ljubljane, Kranja, Golnika in Gorij, v malem nogometu se bodo pomerile ekipe Zasipa, Podhoma in dve iz Gorij, v varpi ekipi z Blejske Dobrave in iz Gorij.

Jože Ambrožič

GORENJSKI GLAS Ob 35-letnici izhajanja odlikovan z Redom zaslug za narod s srebrno zvezdo

avni urednik: Milan Bajželj
lgovorni urednik: Jože Košnjek

Ustanovitelji Glasa občinske konference SZDL Jesenice, Kranj, Radovljica, Škofja Loka in Trzin — Izdaja Časopisno podjetje Glas Kranj — Novinarji: Leopoldina Bogataj, Danica Dolenc, Dušan Humer, Helena Jelovčan, Lea Mencinger, Stojan Saje, Darinka Sedej, Marija Volčjak, Cveto Zaplotnik, Andrej Zalar in Danica Zavrl-Zlebir — Fotoreporter Franc Perdan — Tehnični urednik Marjan Ajdovec — Oblikovalci: Ljotje Erjavec, in Tone Guzelj — Predsednik izdajateljskega sveta Mirko Birk (Radovljica) — List izhaja od oktobra 1947 kot tednik, od januarja 1958 kot poltednik, od januarja 1960 trikrat tedensko, od januarja 1964 kot poltednik ob sredah in sobotah, od julija 1974 pa ob torkih in petkih. — Stavček TK Gorenjski tisk, tisk ZP Ljudska pravica Ljubljana. Naslov uredništva in uprave lista: Kranj, Moše Pijadeja 1 — Tekoči račun pri SDK v Kranju številka 51500-603-31999 — Telefoni: direktor in glavni urednik 28-463, redakcija 21-860, odgovorni urednik 21-835, tehnični urednik 21-835, komercialna, propaganda, računovodstvo 28-463, mali oglasi, naročnina 27-960 — Oproščeno prometnega davka po pristojnem mnenju 421-1/72 — Naročnina za 1. polletje 1.250 din

Nizki hektarski pridelki krompirja so narodna sramota

Z naložbami in znanjem do obilnejših pridelkov

V Jugoslaviji pridelajo povprečno 9 ton krompirja na hektar, v Sloveniji od 12 do 14 ton, v Švici, denimo, 40 ton, na Švedskem 29. Prekašajo nas celo sosode Albanci... Na Gorenjskem so pridelki resda obilnejši (od 15 do 18 ton), a kljub temu še vedno krepko zaostajajo za poprečjem kmetijske srednje razvitih evropskih držav.

Kranj — Pregovor, da ima najbolj neumen kmet najbolj debel krompir, že dolgo ne velja več. Pridelki krompirja so precej odvisni od dorežljivosti »matere narave« — toda čedalje močnejši postajajo vplivi znanja, strokovnosti, vlaganj.

Center kot operacijska soba

V centru bodo laboratorij, pomožni prostori in 360 kvadratnih metrov velik rastlinjak, pokrit s tako gostoto mrežo, da skozi njo ne bodo mogle uši, raznašalke virusov. V njem bo veljal podoban režim kot v operacijski sobi. Krompir je namreč občutljiva rastlina in ves trud bi bil zaman, če bi vanj zanesli okužbo ali škodljivce. Imel bo svoj izvor električne energije (za primer izpada iz omrežja), hladilne naprave, ki bodo tudi v najhujši vročini vzdrževale stalno temperaturo v rastlinjaku, zagotovljeno neoporečno vodo. Pred začetkom »obratovanja« ga bodo odprli za obiskovalce, potem bodo lahko vanj vstopali le zaposleni.

Vse se začne pri semenu. Brez kakovostnega semena ni visokih hektarskih pridelkov. Medtem ko so kmetje že spoznali, da je treba vsako leto zamenjati seme pšenice

in koruze, pri krompirju večina vztraja po starem. Statistični podatki kažejo žalostno podobo: kmetje v Sloveniji posadijo vsako leto le tri odstotke potrjenega semena, Švicarji, na primer, kar tričetrst, Avstrijci 80 do 90 odstotkov, Romuni 70, Belgijci 80. V kranjski občini so pred dvema letoma kot prvi v Sloveniji sprejeli odlok o obvezni menjavi in saditvi semena predpisane kakovosti. Z namenom, da bi dosegli več strokovnosti pri pridelovanju krompirja, zavarovali zdrave krompirjeve nasade, ki so le še otoki sredi okuženih, ter zagotovili višje hektarske pridelke. Kmetje, ki spoštujejo odlok (in pravila sodobnega pridelovanja), dosegajo visoke hektarske pridelke — 30 ton in še več.

Četudi bi vsi kmetje v Sloveniji hoteli zamenjati seme vsako leto, tega ne bi mogli, ker ni zadosti semenskega krompirja. V minulih letih so ga v naši republiki pridelali po 6000 ton ali petkrat manj, kot bi ga potrebovali za posaditev 32 tisoč hektarjev krompirja. V kmetijskih zadrugah in kombinatih kot tudi v odgovornih republiških organih si prizadevajo, da bi ga že letos pridelali 10 tisoč (to jim ne bo uspelo), leta 1990 13 tisoč ton in leta 2000 blizu 30 tisoč ton.

V GKZ razmišljajo o novem skladišču

Razmere v semenarstvu se le izboljšujejo, obeti so boljši kot kdajkoli prej. V zadrugah namenja pridelovanju semenskega krompirja več pozornosti: v Gorenjski kmetijski zadrugi (GKZ), ki je med največjimi pridelovalci jedilnega krompirja v Sloveniji, so lani »semenarili« na 35 hektarih, letos že na 60. Načrtujejo, da bi v naslednjih letih semenskem krompirju namenili še več njiv, tako da bi sčasoma zadostili lastnim potrebam in ob tem še ustvarili presežke za prodajo.

Kmetijski strokovnjaki in kmetje, ki se ukvarjajo s pridelovanjem semenskega krompirja, dobro vedo, da je kakovost semena odvisna od skladiščenja. V Sloveniji sta trenutno le dve skladišči za semenski krompir: v Ivančni gorici (KZ Stična) in v Senčurju (KZK Gorenjske). O gradnji novih tovrstnih prostorov razmišljajo zdaj tudi drugod v Sloveniji. V Gorenjski kmetijski zadrugi že pripravljajo načrt za izgradnjo skladišča v Senčurju, v bližini skladišča za jedilni krompir; v njem naj bi bilo prostora za 1500 ton semena. Z gradnjo naj bi začeli naslednje leto in bi po zdajšnjih cenah veljala 90 milijonov dinarjev. Denar naj bi poleg zadruge prispevali še poslovna skupnost za sadje, krompir in vrtnine, domžalski Helios in drugi večji kupci njihovega krompirja, pričakujejo pa tudi pomoč intervencijskega sklada in kmetijske živilske razvojne skupnosti.

V KZK Gorenjske začeli z gradnjo »centra«

Vsi načrti o večji pridelavi semenskega krompirja se bodo izjavili, če ne bo zadosti osnovnega semena. V Sloveniji je na tem področju uveljavljena delitev dela: Kmetijski inštitut Slovenije »vzgaja« domače sorte, Kmetijsko živilski kombinat Gorenjske tuje. Na leto zagotovita približno 300 ton osnovnega semena, približno toliko ga je treba še uvoziti. V obeh selekcijskih centrih, v inštitutovem v Mostah pri Komendi in v KZK-jem, so se odločili za posodobitev in povečanje zmogljivosti. Kmetijsko živilski kombinat Gorenjske je začel prvega avgusta graditi nov center za razmnoževanje krompirja v bližini skladišča semenskega krompirja v Senčurju. V njem bodo pridelovali »brezvirusni sadilni material« po novi metodi — v nadzorovanih pogojih, brez zunanjih vplivov. Na leto bodo pridelali 360 ton elitnega semena — za lastne potrebe in za ostale naročnike iz Slovenije in Jugoslavije.

»Na Gorenjskem so se razmere za pridelovanje semenskega krompirja zaradi velike okuženosti nasadov jedilnega krompirja v zadnjih letih in desetletjih precej poslabšale,« poudarja priznani strokovnjak dr. Miloš Kus. »Če bomo hoteli v prihodnosti zagotoviti zadosti semenskega krompirja in dvigniti nizke hektarske pridelke na evropsko raven, potem je vsekakor zadnji čas, da smo se odločili za takšno naložbo. Čas pridelovanja osnovnega semena se bo skrajšala za polovico, krompir bo izpostavljen zunanjim vplivom (škodljivcem, okužbam) le dve leti, medtem ko je pri zdajšnjem načinu množenja trikrat dlje.«

Center bo veljal 440 milijonov dinarjev. Sozd Mercator-KIT bo zagotovil 65 milijonov. Zveza hranilno kreditnih služb 40 milijonov, kranjski intervencijski sklad 16, KZK Gorenjske 6 milijonov, poslovna skupnost za sadje, krompir in vrtnino 10 milijonov, nekaj bo prispevala tudi JLA. Ljubljanska banka temeljna banka Gorenjske bo dala 266 milijonov posojila, od tega ga je polovico z vsemi obveznostmi prevzela Semenarna in 60 milijonov Helios iz Domžal. Če bodo dela potekala brez zapletov, bo center nared naslednje leto.

C. Zaplotnik

Manj mesa in več mleka

V prvem polletju so v škofjeloški občini odkupili manj govedi kot so planirali — Manjša prireja zaradi predragih krmil v primerjavi s cenami živine — Mleka so odkupili več, prav tako tudi prašičev.

Škofja Loka — Letos naj bi v škofjeloški občini odkupili 1676 ton govedi. V prvem polletju so plan izpolnili 44-odstotno. V Kmetijski zadrugi v Škofji Loki so odkupili 612 ton govedi in izpolnili 46 odstotkov letnega plana, v Kmetijski gozdarski zadrugi Mercator Sora Žiri 65 ton in izpolnili 36 odstotkov plana in na KZK-jem tozdu Kmetijsko posestvo 64 ton in dosegli 43 odstotkov plana. Manjši odkup od planiranega je posledica neurejenih cenovnih razmerij v živinoreji, saj so krmila in gnojila veliko predraga glede na cene živine. Manjša intenzivnost reje povzroča tudi visoke obresti za investicijske kredite, ki so močno zavrli vlaganja v posodabljanje kmetijske proizvodnje. Nekaj manjši odkup pa je bil junija tudi zaradi napovedanih podražitev živine.

Prav zaradi manj intenzivne reje je bil veliko manjši odkup plemenskih telic. Namesto 100 so jih odkupili le 23, ker druge niso bile pravočasno dopolne do primerne teže. Boljši rezultati pa so bili doseženi pri odkupu mleka in prašičev.

Do konca junija so pri škofjeloški kmetijski zadrugi odkupili 2,7 milijona litrov mleka, kar je 51 odstotkov letnega plana. V žirovski zadrugi pa 135.000 litrov ali 57 odstotkov letnega plana. Prašičev pa so pri škofjeloški zadrugi odkupili 11 ton in dosegli že 61 odstotkov letnega plana.

Lanska setev in letošnja žetev

pšenice sta potekali po programu, ki je bil sprejet v okviru republike. Pri odkupu pa so težave. Še vedno kmetje pšenico lahko zamenjajo za koroze in sicer dobijo za kilogram pšenice kilogram koroze. Vendar pa se kmetje za takšno zamenjavo vse manj zanimajo. Iz preteklih let imajo namreč zelo slabe izkušnje. Koroza, ki so jo dobili za pšenico, je bila pogosto slabe kakovosti, plesniva in neprimerna za pitje govedi in prašičev. Še večja je bojazen letos, ker je znano, da je v silosih po Jugoslaviji nekaj milijonov ton plesnive koroze. Prav zato se kmetje vse bolj odločajo za domače krmne rastline in za rejo na podlagi domače krme. To seveda zmanjšuje intenzivnost in podaljšuje rejo, posledica pa je manjši odkup.

Manjša intenzivnost proizvodnje, predvsem pa slabe razmere v živinoreji, sta vzroka, da kmetijstvo ne bo ustvarilo dovolj denarja za predvidene naložbe. Realno bodo tudi naložbe v zasebnem kmetijstvu manjše od lanskih.

Med večjimi investicijami velja omeniti nadaljevanje komasacije v Gorenji vasi. Kmetijska zadruga Škofja Loka pa planira hidromelioracijo na gorenjevaškem polju, kjer bi z osušitvijo lahko pridelali več hrane kot doslej. Urejanje planinskih pašnikov poteka tako, kot so planirali.

L. Bogataj

Več naredili v Trziču in Kranju, manj na Jesenicah in v Škofji Loki

V sedmih mesecih letos je gorenjsko gospodarstvo povečalo proizvodnjo za 2,2 odstotka — Najbolj se je povečala proizvodnja električnih strojev in aparatov — Upadla pa je proizvodnja lesnih izdelkov — Izvoz je znašal 32,53 milijarde dinarjev, uvoz pa 26,32 milijarde dinarjev — Devet desetih uvoza je še vedno repromaterial, opreme je le 9 odstotkov

Po podatkih Zavoda za statistiko Slovenije je bila industrijska proizvodnja na Gorenjskem v prvih sedmih mesecih v primerjavi z enakim lanskim obdobjem večja za 2,2 odstotka. Julija pa je bila v primerjavi z lanskim julijem večja za 1,3 odstotka. V Sloveniji je bila letos proizvodnja večja za 1,4 in v Jugoslaviji za 2,7 odstotka.

Med občinami pa so velike razlike. Najbolj so proizvodnjo povečali v Trziču in sicer za 14,2 odstotka. Tudi v kranjski občini je porast občuten in sicer je bilo letos narejenih za 5,7 odstotka več izdelkov kot lani do konca julija. V radovljški občini je bila proizvodnja za 0,4 odstotka večja kot lani, v jeseniški in škofjeloški pa manjša. Na Jesenicah so naredili za 2,4 odstotka manj, v Škofji Loki pa kar za 7 odstotkov manj kot lani.

Najbolj se je povečala proizvodnja električnih strojev in aparatov — za 8,3 odstotka. Predelava kavčuka je bila za 4,3 odstotka večja, proizvodnja tekstilne preje in tkanin pa za 5,2 odstotka. V živilski industriji so naredili za 3,1 odstotka več in kovinsko predelovalni za 2,6 odstotka več. Skoraj enaka kot lani pa je bila proizvodnja v konfekciji in obutveni industriji. V črni metalurgiji je bila letos proizvodnja za 2 odstotka manjša, kar se najbolj pozna na Jesenicah, predelava kemičnih izdelkov je bila manjša za 5 odstotkov in proizvodnja končnih lesnih izdelkov za 16 odstotkov, kar ima velik vpliv na obseg proizvodnje v Škofji Loki, kjer je lesna industrija najmočnejše zastopana.

Narodna banka pa je posredovala podatke o izvozu v prvih sedmih mesecih. (Vrednost dolarja je 185,70 dinarjev). Gorenjsko gospodarstvo je v tem času izvozilo za 32,53 milijarde dinarjev blaga, od tega na konvertibilno področje za 21,06 milijarde dinarjev in na klirinško za 12,47 milijarde dinarjev blaga. Na tržiščih s trdo valuto so torej zaslužili 62,4 odstotka izkupička.

Na Jesenicah so na zahodnih trgih zaslužili 1,7 milijarde dinarjev in na kliringu 854 milijonov dinarjev. V Kranju so na zahodu iztržili 10,6 milijarde din in na vzhodu 6 milijard dinarjev. V Radovljici znaša izkupiček iz konvertibilnega trga 2,6 milijarde in iz klirinškega 777 milijonov dinarjev. V Škofji Loki so na zahod izvozili za 3,6 milijarde din in za vzhod za 2,2 milijarde dinarjev in v Trziču za zahod za 1,3 milijarde dinarjev in na vzhod za 2,5 milijarde dinarjev.

Hkrati je gorenjsko gospodarstvo uvozilo za 26,32 milijarde dinarjev blaga, od tega s konvertibilnega področja za 20,4 milijarde in iz vzhoda za 5,8 milijarde dinarjev. Kar 90 odstotkov uvoza predstavlja reprodukcijski material, za opremo pa so dali le 2,4 milijarde dinarjev ali 9 odstotkov. Blaga za široko potrošnjo pa je bilo uvoženega za 290 milijonov dinarjev.

Pokritje uvoza z izvozom je tako 124-odstotno, kar je veliko bolje kot v Sloveniji, kjer je 104-odstotno in v Jugoslaviji, kjer je komaj 85-odstotno. Nekoliko drugačna pa je slika pokrivanja na konvertibilnem področju. Tu je na Gorenjskem pokritje 98-odstotno, v Sloveniji pa 112-odstotno in v Jugoslaviji 83-odstotno. Primanjkljaj izvoza v primerjavi z uvozom na konvertibilnem področju imajo na Jesenicah in sicer je pokritje komaj 64-odstotno in v Trziču, kjer je 93-odstotno. Na Jesenicah imajo primanjkljaj tudi na klirinškem trgu — na vzhod izvozijo le 69 odstotkov uvožene vrednosti.

L. Bogataj

Načrt ne bo uresničen

Prav odkup pšenice na Gorenjskem še traja, je že zdaj znano, gorenjske zadruge zaradi slabše letine in spričo stranpoti, ubira pšenično zrnje, ne bodo izpolnile obveznosti.

Janez Šumi, direktor Gorenjske kmetijske zadruge: »Pričakovali, da bo letošnja letina kmetje, ki so pšenico pridelali pred škodljivci in bo nje pridelali na hektaru pet ton in več, poprečje pa je bilo okoli 3,5 tone. S sadnim sporazumom smo se z kmeti do 100 ton, doslej pa smo je odkupili 587 ton. Če kmeti s kmeti smo sklenili pogodbe za 100 ton, smo opozarjali, da bomo obveznosti izpolnili le v primeru obilne letine. Največ jo pričakujemo od 100 ton zrnja, domala 40 ton manj od obilnih količin in 240 ton manj, kot je njena obveznost po samo-

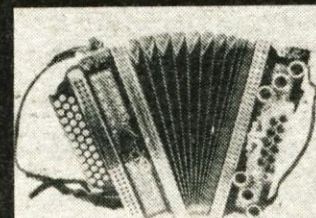
upravnem sporazumu. Zadruga zveza Slovenije je že pripravila predlog za naslednje leto: naša zadruga naj bi odkupila 1250 ton. Mislim, da gre ponovno za nestvarno načrtovanje in da teh količin kljub obilni letini in prepričevanju kmetov ne bomo dosegli. Devetsto ton je meja, prek katere ob sedanjih odkupnih pogojih ne bomo prešli. Večina kmetov seje pšenico le zaradi kolobarjenja ali peke domačega kruha, ne pa zato, da bi prodajala presežke. Boljši zaslužek je namreč pri krompirju ali kateri drugi poljščini. Kmetov ne moremo prisiliti, da bi oddali več pšenice, če jim le-ta ne prinaša gospodarske koristi; večji odkup bomo skušali doseči le pri kmetih, ki imajo v zakupu družbeno zemljo.«

Janez Stanonik, vodja združene enote Trata v kmetijski zadrugi

Škofja Loka: »Pšenica je letos prehitro dozorela in to se pozna tudi pri hektarskih pridelkih, ki se sučejo okrog 2200 kilogramov. Žitu bi jo morali oddati 60 ton, medtem ko smo jo do sedaj odkupili le 30 ton. Nekaj jo bomo še dobili; kmetje, ki niso želi s kombajnom, so jo namreč šele zmlatili. Vsi so se odločili za zamenjavo s korozi. Če tudi te ugodnosti ne bi bilo, bi bil odkup še precej slabši.«

Marijana Nadižar, pospeševalka za jeseniško občino v KZK-jem toku Kooperacija Radovljica: »Na Prezrenjah, na Blejski Dobravi, v Vrbi in okolici je pšenica dobro obrodila. Tamkajšnji kmetje so jo pridelali po štiri tone na hektar. Po sporazumu smo sprejeli obveznost 50 ton, doslej smo jo odkupili 62. Največ, sedem ton in pol, jo je oddal Jože Bešter iz Rovt nad Podnartom. Najboljše hektarske pridelke sta dali baranka in novosadka rana; poprečne pridelke pa so dosegli tudi kmetje, ki so posejali zlato dolino ali superzlato.«

C. Zaplotnik

IZŠLA JE KASETA

ZLATA HARMONIKA

z najboljšimi posnetki tekmovalca harmonikarjev na diatoničnih harmonikah (fratjontaric) na Ljubecni pri Celju.

Kupite jo lahko v oglasnem oddelku Novega tednika in Radia Celje ali naročite po povzetju na naslov: Novi tednik, Trg V. kongresa 3a, Celje

Srebrni jubilej ansambla Mihe Dovžana

»Se v Naklem vsak teden dobemo, pr' Tinetu smo doma, s petjem se veselemo...«

Tako poje Dovžanova pesem, ki opeva sodelovanje Ansambla Mihe Dovžana z vokalnim kvintetom Gorenjci iz Naklega pri Kranju. Ob koncu preteklega leta sta praznovala visok jubilej, 25-letnico — Ansambel Mihe Dovžana in 20-letnico vokalni kvintet Gorenjci. Ob instrumentalnem triu je vsa leta nastopal vokalni kvintet Gorenjci, z njimi pa tudi ena izmed pevk; v začetku Ivan-ka Kraševac, kasneje Jelka Cvetežar, sedaj pa Meta Malus. Značilni zven glasbenega sestava so citre z ubranim, domačim petjem. V 25 letih je Ansambel Mihe Dovžana posnel 32 velikih in 14 malih plošč pa prav toliko kaset. Redno nastopa v oddajah Radia Ljubljana, snema televizijske oddaje, gostuje na koncertih, med ljubitelji domačih polk in valčkov, znan je tudi med našimi izseljenci po svetu, kamor ga je že večkrat zanesla pot.

O začetkih je Miha Dovžan, vodja ansambla, spregovoril takole: »Leta 1958 sem sam prvič nastopil v radijski oddaji Pokaži kaj znaš. Igral sem na citre. Leto dni kasneje sva z bratom Ivetom, ki igra kitaro, ustanovila ansambel. Zelo rad sem poslušal štiriglasno petje, saj petje sodi k citram — to so ugotovili že naši pradedje, ki so se ob večerih zbirali ob citrah in peli. Prvi nastopi so bili leta 1959 s pevci — brati Pleško iz Škofje Loke in štiri leta kasneje z vokalnim kvintetom Gorenjci, s katerimi še danes sodelujemo. V teh letih je ansambel doživel spremembe, radi se spominjamo članov Boruta Kraigherja, Borisa Vedeta, humorista Rada Ferlana, harmonikarja Jožeta Burnika. Citre so ljudski instrument, ki prebujajo v človeku občutke veselja, otožnosti, sreče, hrepenenja. Bile so v družini, zato sem jih pričel igrati že kot otrok. Ansamblu s citrami brez popularne harmonike so se mnogi čudili, saj je bila takrat to prva takšna zasedba. Naš ansambel ni komercialen, ima pa zvest krog poslušalcev. Želel sem, da citre ostanejo med ljudmi, zato sem posnel z navadnimi citrami na resonančni mizi v zadnjem času veliko slovenskih narodnih pesmi, ki žal tako hitro tonejo v pozabo. Tudi pri teh skladbah mi je z aranziranjem veliko pripomogel Vilko Ovsenik.« Ansamblu Mihe Dovžana namreč že 25 let strokovno pomaga Vilko Ovsenik, ki je kot producent pripomogel, da je vsak posnetek dobil željeno kvaliteto. Napisal pa je tudi nekaj skladb za citre. »Skladbe komponiram sam, nekaj uspešnic je zložil brat Ive, pri ansamblu sodelujejo tudi nekateri drugi avtorji. Včasih, ko je posebno razpoloženje, se utrne motiv, v človeku zaigra melodija, ki je lahko dokončna, ali pa jo je potrebno kasneje še malo obdelati. Besedila je pisala

Ansambel Mihe Dovžana je pred kratkim izdal novo veliko ploščo »Pri naši mami«.

Svetlana Makarovič, tudi Lev Svetek je včasih kaj lepega napisal, zadnje čase pa nam besedila piše Ivan Sivec in Marjan Stare. Z besedili smo imeli srečno roko in za približno 300 skladb smo pridobili res kvalitetne avtorje,« nadaljuje Miha Dovžan. Glasbo citer zelo radi uporabljajo različni komponisti v dramah in filmih. Tako je Miha Dovžan posnel glasbo za televizijske drame Jeperški učitelj, Razvalina življenja in za filme Vlak proti jugu, Moja draga Iza, Potuhneni odmevi in seveda za Cvetje v jeseni.

Vokalni kvintet Gorenjci iz Naklega je praznoval 20-letnico plodnega pevskega delovanja. Organizator kvinteta Mirko Poličar je o priljubljenem in uspešnem glasbenem sestavu dejal: »Vokalni kvintet je bil ustanovljen leta 1964 predvsem zaradi veselja do lepega petja. Ustanovitelj in začetni mentor je bil pokojni skladatelj in zborovodja Danilo Bučar. Do nedavnega smo kvintet Gorenjci sestavljali: Janko Poličar (1. bas), Mirko Poličar (1. tenor), Janez Šter (2. tenor), Stane Novak (2. bas) in Tine Zelnik (2. bas). Prvi basist Janko Poličar je maja lani tragično preminil, zato ga je nadomestil Franci Šarabon iz Trziča. Naša naloga je peti slovenske narodne pesmi, šele nato sledi nadgradnja v umetni pesmi. Javnost nas je sprejela, pesmi sta v svoj repertoar uvrstila radio in televizija. V javnih četrtkovih večerih nas je spoznal Miha Dovžan in skupaj smo pričeli študirati narodnozabavno glasbo. Veliko truda je bilo potrebno vložiti in se marsičemu odreči, da je bila dosežena današnja kvaliteta petja. V sodelovanju z Ansambelom Mihe Dovžana smo poneli slovensko pesem med slovenske izseljence v Italijo, Avstrijo, na Švedsko,

v Zahodno Nemčijo in Bolgarijo. Bili smo tudi gostje tovariša Tita. Ob 15-letnici delovanja, leta 1979, je RTV Ljubljana izdala samostojno ploščo in kaseto narodnih in umetniških pesmi Zabučale gore, za 15-letno pevsko delovanje pa smo člani prejeli srebrne Gallusove značke od Republiške zveze kulturnih organizacij Slovenije; kvintet je dosegel pri strokovnem ocenjevanju RTV Ljubljana Amaterski zbori pred mikrofonom v letih 1977, 1978 in 1979 prvo mesto. Letos spomladi bomo posneli drugo samostojno ploščo narodnih in umetniških pesmi v spomin na preminulega Janka Poličarja, prvega baritonista,« je dejal Mirko Poličar in nadaljeval, da je cilj članov kvinteta širiti slovensko pevsko kulturo, jo posredovati ljudem in pokazati vsem, da je slovenska pesem res lepa in da jo lahko zapojejo za slehernega poslušalca. »Kvintetu daje toplo zaветje naš glasbeni vodja Tine Zelnik. Smo kot pevska družina in kar se zmenimo, je za vse obveznost. Zaradi petja v kvintetu so prikrasne naše družine, kar se z razumevanjem urejuje. Ljubezen do glasbe nas bo še naprej spodbujala pri nadaljnjem delu. Glasba je človeku nujno potrebna, vsakemu je duhovna hrana in je kulturna dediščina naroda,« je zaključil Mirko Poličar.

Petindvajset let Ansambla Mihe Dovžana oziroma dvajset let vokalnega kvinteta Gorenjci je spoštljiva doba. Za Dovžane lahko rečemo, da je njihova kvaliteta z leti rasla in se bogatila. Nihče ni profesionalni glasbenik ali pevec, vse opravljajo poleg službe. Že iz tega se vidi, da je v njihovi glasbi dosti veselja, polni so ljubezni do lepe pesmi. Se naprej veliko glasbenih uspehov!

Drago Papler

ČRTOMIR ZOREC

PO PREŠERNOVH STOPINJAH V KRANJU

31. zapis

OBISK ANE IN OTROK

Levstik ju je na Dunaju menda iskal že v začetku l. 1871, a ni imel pravega naslova. Vedel je le, da živi Ana Jelovškova v neki dunajski hiralnici (Invalidenhaus).

Ernestina je čez nekaj let Levstiku sama pisala in ga vprašala, kako je z nekim denarjem. Hudo ji je bilo, razmere so jo silile, a vendar ostaja ob zaključku pisma prešernovsko ponosna.

Istočasno vam zagotavljam, da ne bom nikogar več nadlegovala, če se je denar porabil v boljši namen. Če bi hoteli, moja mati in jaz, kovati kapital iz dejstva, da je bil moj oče dr. Prešeren, ne bi zapustila s 13 leti domovine in si iskala kruha v tujini. In če bi omenjeni denar res dobila, bi bil to v štiriindvajsetih letih, odkar je umrl moj oče, prvi dejanski dokaz, da njegovi prijatelji in častilci tudi njegovih otrok, ki jih pred svojo smrtjo priznal, niso pozabili! Kajti, če so bili ljudje, ki so skušali takrat, ko je živel še moj brat, materi olajšati njeno nelahko nalogo, da je vzgojila dva otroke in da ta vendarle nista vlačila po blatu prostostne spomina svojega očeta, to niso bili osebni prijatelji mojega očeta niti njegovi častilci, temveč njegovi najodločnejši nasprotniki, duhovniki in nemško misleči varuh gospodar dr. Rudolf, ki je storil več kot je bila njegova dolžnost.

Proti koncu leta 1874, za pesnikov rojstni dan, je jurist Karel Slanc, poznejši novomeški odvetnik in publicist, kot takratni predsednik visokošolskega društva Slovenija, organiziral Prešernovo slavnost na Dunaju v korist Ane in Ernestine Jelovškove. Kar precejšen znesek, 225 goldinarjev in 30 krajcarjev, je olajšal zadnje leto Aninega življenja. Umrla je 18. decembra 1875, stara komaj 52 let.

Po materini smrti je Ernestina huje zbolela in morala je v bolnišnico. Ko je okrevala, se je na pobudo strica, Martine Jelovške, leta 1877 za stalno vrnila v domovino. V Ljubljani se je seznanila z raznimi literati, ki so jo spodbujali k pisanju spominov na očeta. Res je napisala knjigo, ki je danes dragocen vir podatkov o pesnikovem življenju.

Ernestina si je tudi sama služila kruh s svojimi spretnimi in marljivimi

rokami; bila je šivilja za belo perilo Ljubljanske »narodne dame« so sile, da je imela vedno dovolj dela, končno je morala le v mestno ubojo.

Tik pred smrtjo je popolnoma pela. Zapuščena je umrla v 3. letu svetovne vojne, prav na obletnico šernovega rojstva, 3. decembra. Dočakala je 74 let življenja, polnega nov, brez cvetja sreče.

Tem bolj grenko je bilo, če je šivilja za pripoved Prešernovih sorodnic stre Katre in nečakinje Marjane Vovk, o njeni materi: »Tista, Ana, rekli, je v Kranj prišla, ko je bil doba za vodenico bolan in zelo slab. Tudi nam je rekel, o, ta mi dela sivo glavo. Dohtar ne bi tako zgodaj umrl, če ne bilo te ženske — saj nikoli ni bil vesel!« In še nerazumne besede iz Zadnikarjeve, hčerke ljubljanske gostilničarje Wohlgenutha: »Ko je Prešeren prepračil, da je s to žensko, Anjo, zašel — kar nam ni bilo nujno — je pa pil. Pil je že v Ljubljani preveč. S tistimi je lajšal svoje zlo. Ana Jelovškova je bila vzrok njegove nesreče.«

Ernestini je bilo gotovo v uteho, je brala, kar je lepo napisal Fran Leza leta 1879 v dunajskem Zvonu. »Ljubezen do Primčeve Julije ni traja, čez leto 1836, kajti takrat se je Prešeren seznanil z drugo, preprosto in krasno deklico, ki je bila po svoji nji podobi in po svojem značaju nasprotje Primčevi Juliji. In godilo mu je potem kot Petrarki, ki je do smrti Lavro opeval, a z drugo ženo v srečni in rodoviti ljubezni živela. Res je Prešeren zapel mnoge človeke te pesmi, izvirajoče iz neuslišane ljubezni do Julije. Že Levstik pa je spomnil, da je pesem o Nezakonski materi najlepših v svetovni literaturi našega časa. Ni dvoma, da je Prešeren pri nju te pretresljive pesnitve imel v mislih svojo Netko, ki mu je prav v času rodila tretjega otroka, sina, ki je ceta...«

Kakor opeva Julijo kot idealen, ro neresničen lik, tako zaživi Ana edine, njej posvečene pesmi, povsem realno in tragično. Juliji vse življenje ni bilo nič hudega, Ana pa je morala otroki vred izpiti čašo grenkega prav do dna.

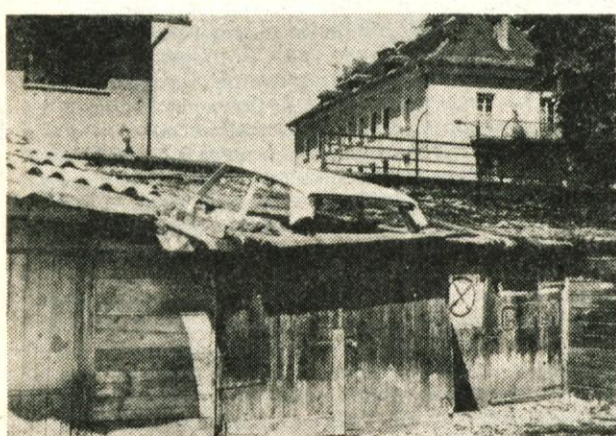
Pasji dnevi za bernardinčeve mladice — Mladici bernardinci z rodom nikom, katerih lastnik je Marjan Kuhar iz Cerklj, te dni doživljajo prave pasje dneve. Kar precej hrane in pijače gre zanje te vroče dni osem mladicev dnevno popije tudi do 10 litrov mleka in poje štiri kilograma kruha in mesa. Lastnik Marjan se z vzrejo bernardinčev bori več kot desetletje, na raznih lepotnih tekmovanjih je z njimi postal tudi nekaj priznanj, zato ni čudno, če je po njih veliko povpraševanje. Marjan jih je nekaj že oddal, če pa kdo še želi nabaviti prirske bernardinčev, naj se kar oglasi. — Foto: J. Kuhar

Živ žav vabi

Otroci, najbrž že nestrpnost pričakujete tradicionalno otroško veselico v Stražišču! Zaradi gradbenih del na prireditvenem prostoru so se letos priprave nanjo malce zavlekle, a se nikar ne bojte — Živ žav bo! Vidimo se v soboto, 14. septembra, na prireditvenem prostoru pod Šempetrskim gradom, ki so ga posebej za vas lepše uredili.

Letošnja, že peta otroška veselica, ki jo bo med drugimi pokrovitelji omogočila tudi občinska skupnost otroškega varstva, bo spet zabavna in živahna, kakršno poznate: obilo glasbe, igre, plesa, lutk, slikanja, tekmovanj... Na osrednjem odru se bodo zvrstili nastopajoči, od znamenitih sportnikov, pevcev, igralcev, ansamblov, do vas, otrok, ki vas bodo poprej preizkusili na avdiciji. Na dveh manjših odrih poleg bo sočasno teklen poseben otroški program. Na tekmovanjih, ki jih je na Živ žavu vsako leto dovolj, bodo zmagovalci deležni sladkarij, balonov, kap, premaganci pa številnih tolažilnih nagrad. Na veselici bo moč dobiti tudi Živžavovo majico. Na stojnicah bo vsega na pretek, največ sladkarij in osve-

žujočih sadnih sokov, pekli bodo palačinke in nudili ocvrte ške. V bližini pa bo pri pekarstvu Živ žav lahko vsakdo počakal svojo, še toplo značko. Letos bodo igre najbolj željni lahko vrteli na vrtiljaku. Pred otroško veselico so otroci ki bi radi sodelovali v program povabljeni na poprejšnjo avdicijo. Ta bo v četrtek, 5. septembra ob 18. uri v domu krajevne skupnosti Stražišče, kjer bodo mali delavci lahko pokazali vse, kar znajo.

Pometajmo pred svojim pragom Sprehod po Kranju

Sava Commerce ima svoje skladišče na neprijetnem kraju — na Savski cesti 18. Bližnji stanovalci imajo tu postavljene lesene barake. Najprej so bile namenjene kot garaže za osebna vozila, danes pa je drugače. Vse polno je stvari, ki bi sodile na odpad — od starega kavča, naslonjenega na bližnje drevo, do zarjavele avtomobilske pločevine na strehi ene od barak. Družbo pa dela še star vagon, namenjen delavcem na terenu.

Tekst: T. Bilbija
Foto: F. Perdan

Pravnik svetuje

ADAPTACIJA HIŠE
T. Z. iz Trziča

Ste upokojenec s srednje veliko pokojnino. Živate v svoji hiši v centru mesta ter jo želite adaptirati vsaj toliko, da zaustavite razpad hiše. Ker imate nekaj prihrankov, vendar premalo za celotno adaptacijo, bi želeli vedeti, kje bi dobili še nekaj kredita, da bi adaptacijo izvedli do konca. Poleg tega vas zanima, kakšni papirji so potrebni za izvedbo adaptacije.

Odgovor: Ker v pismu niste napisali polnega naslova, vam glede dovoljenj za adaptacijo ne moremo že sedaj odgovoriti, ali spada vaša hiša v območje kulturnega in zgodovinskega spomenika ali ne. Občina Trzič je namreč v Ur. vestniku Gorenjske št. 7/85 objavila Odlok o razglasitvi starega mestnega jedra v Trziču za kulturni in zgodovinski spomenik, ki obsega ožje in širše območje mesta Trziča. Zato vam svetujemo, da se glede dovoljenj oglašite na Kulturni skupnosti občine Trzič. V zvezi s krediti pa na LB, podružnica Trzič.

PRAVICE V ČASU BREZPOSELNOSTI
P. Š. iz Cerklj

Zaposleni ste bili 10 let. Potem ste delovno organizacijo zaradi slabih odnosov zapustili. Sedaj ste brezposelni, niste zavarovani in ne prejemate nikakršnega denarnega nadomestila. To se vam ne zdi prav in nas sprašujete, pod kakšnimi pogoji ste upravičeni do nadomestila in zavarovanja.

Odgovor: Zakon o zaposlovanju in zavarovanju za primer brezposelnosti določa, da imajo brezposelne osebe pod določenimi pogoji pravico do denarnega nadomestila, pravico do denarne pomoči, pravico do zdravstvenega varstva in pravico do priprave za zaposlitev. Pravice do denarnega nadomestila pa med drugim ne morejo uveljaviti osebe, ki jim je delovno razmerje prenehalo po lastni krivdi ali volji, razen iz zdravstvenih razlogov, zaposlitve zakonca v drugem kraju ali sklenitev zakonske zveze v drugem kraju. Menimo tudi, da niste upravičeni do denarne pomoči, ker ste prekinili delovno razmerje po lastni želji. Glede uveljavljanja posameznih pravic pa vam predlagamo, da se obrnete na skupnost za zaposlovanje v občini, kjer boste ugotovili tudi možnost za zaposlitev.

Gledališča v novi sezoni

Mestno gledališče ljubljansko

Ne bodite presenečeni, če vas najprej seznanjamo z repertoarjem Mestnega gledališča ljubljanskega. Je pač tako, da najprej in najbolj poskrbi za obveščenost svojega občinstva. Ne le ljubljanskega, saj so tudi nam poslali podrobno napoved nove sezone. Vsekakor je to ena redkih ljubljanskih gledaliških hiš, ki se zaveda, da iz Kranja, Škofje Loke ter drugih gorenjskih krajev do Ljubljane ni daleč.

PROCES Franca Kafke je eno najsubtilnejših del svetovne literature in bo imelo v novi sezoni prvo mesto. Vsa vidnejša gledališča, ki vsaj del svojih repertoarjev posvečajo tako imenovani »problematici« svetla, se pravi razmisleku o svetu, ki v njem živimo, so se že spoprijela s tem sodobnim besedilom. To bo zdaj storilo tudi Mestno gledališče ljubljansko. V postopnem poglobljanju repertoarja in tematskih sklopov pomeni Kafkov Proces tudi oster izziv igralskemu ansamblu, še posebej režiserski skupini pod vodstvom Zvoneta Sedlbauerja. Občinstvo bo ob tem temeljnem delu sodobne svetovne literature imelo možnost za poglobljeno in izostreno razmišljanje o strahu in čudenju Josefa K., glavnega junaka te dramatizacije.

V režiji Žarka Petana in prevodu Lada Kralja bodo uprizorili **GREEN KE SOLZE PETRE VON KANT** Rainerja Wernerja Fassbinderja. V zaprti svet žensk. Ženskega čustvovanja, ženskega razmišljanja, ženskosti, ki se obrača zoper sebe, ženskosti, ki živi na mejah običajne, ko se med ljudmi pojavljajo bičarstvo, nenavadni odnosi in ko ta tematski krog Grenkih solz, to je eno delo, ki ga veliki nemški filmski režiser, scenarist, gledališnik in nasploh paradoksalna osebnost našega časa, razgrinja z izjemnim smislom za ironijo, lastno generacijo, ki ji je pripadal. Fassbinder se poslužuje melodramskih vrst, da lahko napiše poglobljen esej o človeku — o Petri, nevrotičnem ženskem liku, njeni razdražljivi erotiki in homoerotiki. Petra namreč ne more uskladiti svojih življenjskih želj v svojem iskanju ljubezni — z moškim — njeno srečanje z njo ji daje možnost, da lahko doživi svobodo. Njeno bivanje naj bi smisel v lepem, stran od gnusa in banalnosti. Fassbinder je izobilnoval takšno človeško in homoerotično dramsko izpoved predvsem zato, da je lahko prikazal svet in

družbo, v kateri so moralne zavore še vedno zelo močne.

HOBSON V ŠKRIPCIH Harolda Brighousea je karakturna komedija znanega angleškega pisca tako imenovane manchesterške realistične šole. Vsekakor bo prijetna osvežitev, njena premiera je predvidena tik pred Novim letom. Besedilo je prevedel Dušan Tomše, predstavbo režiral Miran Herzog. Brighouse se ukvarja s preprostimi ljudmi spodnjega srednjega razreda britanske družbe. V domišljeni dramaturgiji in z lepim številom zanimivih, barvitih in smešnih značajev riše komične situacije, v katerih se motovili stari čevljarski mojster s svojimi, za ženitev godnimi hčerami.

RAZBITI VRČ Heinricha von Kleista je klasično delo. Bravurozna komedija, ki ni brez grenkobe. Dr. Vladimir Kralj je o tem tekstu raz rekel, da gre pravzaprav za filozofski tekst. Za Mestno gledališče ljubljansko bo to preizkušnja, ki jo bodo skušali premagati z izvrstnim igralskim teamom in z režisersko osebnostjo, kakršen je Mile Korun. Besedilo je prevedel Borut Trekman. Ta komedija v verzih se ukvarja z dvojno moralo avtoritete, v tem primeru sodne avtoritete, v prenesenem smislu pa sleherne oblasti. Predstavitev obeta obilo smeha, ki mu, kot rečeno, ne manjka grenkega razmisleka o tem, kako avtoriteta sodobne oblasti, ravna z nami. Kleistov »romantični« čas, njegov patos, vedrina in prostodušnost opredeljujeta Razbiti vrč kot igro, ki je bleščeča in lepa, saj je v tem kratko zapisanem tekstu veliko humorja in jedke satirične osti: poudarja posameznikovo notranje življenje, čustva, strasti in razpoloženje, opaja se v slikovitosti dramskih oseb, upira avtoritetam, tradiciji in nasilju vladajočega socialnega in političnega reda. Humorna zgodba se odvija med sodnim svetnikom, vaškim sorodnikom, kmetom Vidom in njegovim sinom Ruprethom v sodni dvorani zaradi »razbitega vrča«. Pravda torej, ki je nadvse preprosta, ne

posredna in naravna. Včasih tudi naša.

V okvir šestih abonmajskih predstav spada tudi slovenska in jugoslovenska noviteta. **Slovensko noviteto** bodo izbrali po izidu razpisa MGL na temo: **Ljubljana, mesto-heroj. Glede jugoslovanske novitete** pa se je programski svet strinjal s predlogom, da zaradi nekaj obetavnih možnosti počakajo, da bodo napisana dokončana nekatera dela, ki so pravkar v pisanju.

V MGL bodo v novi sezoni uprizorili še dve tuji dramski besedili. Prvo je **LAHKO NOČ, MAMA MARŠE NORMAN**, v prevodu Alje Predan in režiji Borisa Kobala. To dramsko besedilo je leta 1983 prejelo Pulitzerjevo nagrado. Povsod po svetu so ga igrali z izjemnim uspehom. Drama v obliki preprostega dialoga govori o pretresljivi samomorilni odločitvi glavne junakinje, ki je nobeno sredstvo ne more ustaviti, da ne bi storila zadnjega koraka v svojem življenju, povsem po razmisleku in z jasno razumsko odločitvijo. S tem delom MGL sledi tistim smerem, ki jih je izražalo z besedili, kot sta Duet za enega in Otroci manjšega boga. Drugo pa je **KLOPČA ALEKSANDRA GELMANA**, prevedel ga je Milan Jesih. Postopno izginjanje tistih pozitivnih vrednot iz človeka sodobne sovjetske družbe, ki jih literarni teoretiki, psihologi, sociologi in če hočete tudi antropologi označujejo s pojmom »ruska duša«. Čehovljanski, turgenjevski in gorkijevski človek je v Klopči potenciran in vidimo ga v hudih stiskah, podanih in izraženih v preprostem dialogu, razgovoru dveh poprečnih ljudi. »Homo sovieticus« v Klopči govori z odra o svoji stiski, stiski človeka, ki izgublja svojo individualno identiteto, postaja ime iz nekega moskovskega, leningrajskega ali kazahstanskega rajonskega formula. Tragična sovjetska ZOO STORY: Domena povsem vzhodnega sveta, o katerem smo v zadnjih nekaj desetletjih vse prevečkrat brali in ga gledali kot hvalno tiste družbe, ki je v revolucionarni vztrati mislila tudi na človeka.

Abonmaje
v MGL vpisovali bodo od torka, 3. septembra, do petka, 13. septembra, študentske v sredo, 2. oktobra, in v četrtek, 3. oktobra. Septembra sprejemajo tudi mladinske ter druge skupinske abonmaje.

vendar je uporabljeni motiv le preteza za igro barv in barvnih lis, iz katerih se izvijata nenavadni, groteskni podobi.

Zadnje tri slike manjšega formata, ki jih slikar še vedno poimenuje portrete, pomenijo nadaljne oblikovno reduciranje tega motiva, zraven zmanjševanje agresivnosti rdeče barve in hkrati stopnjevanje izraznosti slike z razgibanostjo barvnih ploskev in lis.

Slike iz leta 1983 in 1984 predstavljajo slikarja Lucijana Bratuša v njegovi značilni likovni govorici: v toplih, nasičenih barvah z osrednjo figuro ženske — akta ali portreta, postavljenega pred ploskovito in umirjeno ozadje pretežno hladnih barv. Ciklus monumentalno zasnovanih risb in likovna oprema pesniške zbirke razkriva poleg slikarske tudi Bratušovo risarsko in kaligrafsko ustvarjalno naravo in zraven značilno poetično podstat njegove risbe, ki jo v slikah pogosto zakrije barva.

Maruša Avguštin

Izobraževalna likovna kolonija

Združenje likovnih skupin pri Zvezi kulturnih organizacij Slovenije je v Novem mestu pripravilo začetno izobraževanje likovno kolonijo, ki poteka od 23. avgusta do 1. septembra. 15 mladih likovnikov pod mentorskim vodstvom akademskih slikarjev Lojzeta Zavolovška in Jožeta Muhoviča spoznava osnove likovnega izražanja.

V petek, 30. avgusta, ob 13. uri bo v hotelu Metropol srečanje predsednikov odborov za likovno dejavnost pri občinskih zvezah kulturnih organizacij ter predsednikov in tajnikov likovnih skupin, sekcij in društev, na katerem se bodo pogovarjali o problemih, ki tarejo likovne skupine. Zvečer ob 19. uri pa bodo odprli razstavo del, ki so nastala v nadaljevalni likovni koloniji — slikarski delavnici, ki je bila julija letos prav tako v Novem mestu. Razstavo bodo pripravili v Dolenjski galeriji.

Kulturne prireditve ob Šušarski nedelji v Trziču

Letošnje prireditve v okviru tradicionalne Šušarske nedelje, ki bo 1. septembra, se bodo začele že v petek, 30. avgusta, ko se bodo ob 20. uri na tržiskem drsališču v zato posebej pripravljenem avditoriju predstavili pevci in glasbeniki ansambla AVSENIK v organizaciji tržiskega gasilskega društva. V dvurnem koncertu bodo predstavili pesmi s svojih novejših albumov, prav gotovo pa ne bo manjkala tudi kakšna hudomušna iz ust Franca Koširja.

V soboto, 31. avgusta, bodo ob 10. uri v Kurnikovi hiši v Trziču odprli razstavo Ex-tempore na temo tržiske šušarije. Otvoritev bo popestrena s koncertom kvinteta bratov Zupan in s podelitvijo priznanj najboljšim likovnikom, ki so v tej akciji

sodelovali. Razstavo pripravlja Društvo tržiskih likovnikov.

Istega dne ob 11. uri bodo v paviljonu NOB odprli razstavo najnovejših modelov tovarne obutve Peko iz Trziča.

Popoldan je predviden pester kulturno-zabavni program. Ob 17. uri bodo člani kulturne skupine POBRATENJE predstavili stari tržiski šušarski običaj »frejšprehungo«, ki jo je za odrske deske posebej napisal prof. Edo Roblek. Tako bodo imeli obiskovalci v nedeljo priložnost prvič javno spremljati ta zanimiv običaj iz naše polpreteklosti. Delovna organizacija Peko ga že vrsto let ohranja kot del etnografskega običaja v okviru Šušarske nedelje. V nedeljo bodo »frejšprehungo« ponovili še ob 11. uri v atriju skupščine občine Trzič.

Na istem prostoru bo v soboto ob 18. in 21. uri ter v nedeljo ob 9.30, 12. uri in 14.30 na sporedu modna re-

vija. Modele bodo predstavile plesalke Mladinskega gledališča Trzič pod vodstvom Alenke Dolenc. Vmes bo do za dobro razpoloženje poskrbel tržiski humoristi pod vodstvom Borisa Kuburča, ki letos pripravljajo posebno presenečenje. Kot gostja modne revije pa bo nastopila slovenska pevka zabavne glasbe Tatjana Dremlj.

V soboto bo med modnimi revijami še ena kulturna prireditev. Ob 19.30 se bodo na plesišču na parkirnem prostoru SO Trzič s samostojnim koncertom predstavili godbeniki iz Holic (ČSSR), ki bodo v Trziču gostje tržiskega pihalnega orkestra Del godbe bo nastopil tudi v nedeljo na šušarski veselici.

Nedeljski šušarski sejem se bo pričel ob 8. uri, pol ure kasneje pa s nam že obeta koncert tržiskih godbenikov, ki jih vodi Andrej Puhar. Sodelovale bodo tudi maržoretke. Nastop bo pred avtobusno postajo v Trziču. Ob 11. uri bodo na mostu pred avtobusno postajo še enkrat nastopili godbeniki iz Holic. Tokrat kot sejem bo v Domu družbenih organizacij na Bračičevi 4 odprta šušarska ptica, ki jo pripravlja, kot že vrsto let doslej, društvo za vzrejo ptic KALINKA iz Trziča.

Ob letošnjih spremljajočih prireditvah je potrebno izreči pohvalo delovni organizaciji PEKO, ki vrsto let nosi glavno breme za vse, kar se dogaja na sejmu in okoli njega. Posebno razveseljuje je, da ne gre zgolj za trgovski sejem, temveč organizator: na Šušarski nedelji skrbi tudi za mikavnost tržiske etnografije in kulturnega življenja v občini. Številni gledalci in obiskovalci prireditev so bili in bodo spodbuda, da bi Trzič pokazal, kaj zna in zmore.

Boris Kuburč

Novi knjigi Kmečkega glasa

Časopisno založniško podjetje Kmečki glas je izdalo dve novi knjigi, Mimi Malenškove Skobci nad dolino in Janeza Švajncerja Mrak pred svetlobo.

Povesti Vigenjci in Skobci nad dolino je pisateljica Mimi Malenškova napisala že pred tridesetimi leti, ko je bilo izročilo še bolj živo. Govorita o kovaštvu in kovačih v Kropi na prelomu stoletja, v času, ko se je industrializacija širila in jim z drugačnim, posodobljenim načinom proizvodnje jemala kruh. Skobci nad dolino so nekakšno nadaljevanje Vigenjcev, saj opisujejo isto družino, vendar pa vsaka knjiga pomeni zaključeno celoto. Pisateljica nam govori o Gašperlinovi družini, o njihovih medsebojnih odnosih, težavah in spletkah, o njihovem delu in hrepenju, skratka o njihovem vsakdanu.

Kovaštvo in njegov čas sta mogoče današnjemu bralcu nekoliko od-

daljena, vendar pa sta del naše preteklosti, o čemer pričajo veliki mehovi, vodna kolesa in nakovala, ki so se ohranila iz tedanjega časa. Knjiga je vsekakor vredna pozornosti, kajti dela tega žanra, domačijske povesti, je danes vse manj.

Roman Janeza Švajncerja Mrak pred svetlobo obravnava čas narodnoosvobodilnega boja. Opisuje nam majhno štajersko vas, ki jo je vojna vrgla iz njenega ustaljenega tira. Nemški okupator je izgnal in zaprl slovenske rodoljube, plačani ovaduh pa so pokazali svoj pravi obraz.

Prebivalci vasi Hruškovje niso klonili, pisatelj nam naniza vrsto življenjskih zgodb, ki so med seboj različne, veže pa jih isti zgodovinski trenutek.

Novosti se sicer ukvarjata z zgodovinsko tematiko, vendar pa to ne pomeni, da danes nista več zanimivi.

D. Gortnar

Jezikovno razsodišče (217)

O novi izdaji pravopisa

»Naslednje, na kar bi rad opozoril, se mi zdi nekam čudno zatišje v razpravi o novem pravopisu. Verjetno odbija ljudi od dajanja pripomb marsikaj, česar zdajle tu ne bom našteval. Zapisal bi samo to: če nam je res za dobro materne jezika, potem naj nam poklicani pripravijo tak pravopis, da se bo vsak Slovenec naučil knjižnega jezika že v osnovni šoli in si pravila zapomnil za vse življenje.« I. V. M.

Nova izdaja pravopisa se sedaj v glavnem pripravlja, kot znano, preko Načrta pravil za novi slovenski pravopis, ki ga je l. 1981 izdala Akademija znanosti in umetnosti, v sodelovanju s SZDL Slovenije, ko je bila normalna objava zastala. Obe telesi sta ustanovili komisijo, ki sedaj obravnava javno in v dopisih izražena mnenja k Načrtu. Pravopisni in pravorečni del sta že pregledana, v jeseni pa se bo predvidoma delo zaključilo tudi glede še preostalih delov.

Slavistično društvo si želi poročila o opravljenem delu že letos oktobra.

Da pa bi bilo mogoče izdelati tak pravopis, ki bi se ga za vse življenje naučil že osnovnošolec — to je utvara, ki ni bila še nikjer in nikoli uresničena in je torej tudi pri nas ni mogoče uresničiti. V osnovni šoli se otroci (pa še to ne vsi) naučijo črke pisati in brati, spoznajo tudi glavnica ločila, ni pa mogoče pričakovati, da se bodo za vse življenje naučili tudi vseh zapletenih stvari v rabi velike začetnice ali v pisavi prevzetih imen, pa tudi rabe ločil v zapleteno zloženih povedih ne. Teh stvari se človek pravzaprav nikoli ne nauči do konca, ampak jih obvladujemo skladno z rastjo svoje duševnosti in s prizadevanjem za čim večjo omikanostjo tudi v zadevah pisanja. Pri tem gre v veliki meri še za stilistična vprašanja: in da si človek svojega stila dokončno ne zgradi že v osnovni šoli, bo pač vsem nam jasno.

Moramo se torej znebiti misli, da je pravopis zadeva, ki bi jo lahko obvladali že v rani mladosti in enkrat za vselej. Dognana pravopisna pismenost je sad dolgotrajnega zavestnega prizadevanja za obvladovanje nepreprostih dejstev. Teh tudi pravopis ne more poenostaviti, saj so zunaj njega, kakor je zunaj fizike kot zavesti o tvarnem svetu zapletenost tega sveta: ni je mogoče poenostaviti, ampak le postopoma osvajati.

Morebitne predloge, kritike in opozorila v zvezi s slovenščino v javni rabi pošiljajte na naslov:

JEZIKOVNO RAZSODIŠČE, Republiška konferenca SZDL Slovenije, Ljubljana, Komenskega 7.

Lucijan Bratuš v Šivčevi hiši

S 16 akrilnimi slikami, ciklusom risb iz skicirk in z ličnim opremo pesniške zbirke Krušci se sejalet Franca Kurnigoja (Obzorja Maribor 1979) se slikar Lucijan Bratuš predstavlja v Radovljici.

Razstava, ki jo je pripravila Zveza kulturnih organizacij Slovenije in v Novem mestu, bo po Radovljici obiskala še Novo Gorico, Kovanec in Trst. Od prve postavitve razstave v Galeriji DSLU oktobra 1984 v Ljubljani letošnjega avgusta, ko je prišla v Radovljico, je razstava v dokajšnji meri spremenila svojo podobo. Slikar je dopolnil s šestimi slikami iz leta, ki so v Radovljici prve razstavljene in ob katerih se nam poraja občutek, da se slikar poslužuje od tiste ženske figure, ki je v njegovih slikah vse njegove prve samostojne predstavitve v Kranju leta 1970. Hkrati s spreminjanjem načina oblikovanja

figure se spreminja in bogati tudi umetniškova barvna skala.

Izhodišče za Bratušovo novo figuratno zasnovno se zdi, kot da predstavlja akrilno platno iz leta 1984 (Jesen II) z monumentalno poudarjeno žensko figuro, v katerem slikar namesto dotlej običajnega temnega ploskovitega ozadja, povečini deljenega v dve ali več polj, obarva ozadje z rumeno barvo in ga razgiba z barvnimi lisami, osrednjo figuro pa izolira v nekakšne elipse sive barve in znotraj teh polj pritegne dotlej v svojih slikah le redkokdaj prej uporabljene zelene in oranžne barvne tone.

Korak naprej pomeni slika iz leta 1985 (Poletje VII), v kateri se nekdanji osrednji motiv ženske figure preobrazi v dve fantastični bitji, pri katerih slikar nadaljuje z bogatim koloritom in z razgibavanjem slikarske površine z barvnimi lisami. Vtis slike je močno ekspresiven in ga še stopnjuje rdeča barva. Diptih je rezultat slikarjevega variiranja na temo prejšnjih portretnih upodobitev,

iz zakladnice ljudske materialne in duhovne kulture.

V publicističnem delu revije je objavljeno predavanje. Lisbeth N. Tralori Zamolčani upor, ki ga je imela na prvem kolokviju Internationalne znanstvene ustanove za ženske leta 1983 v Salzburgu na temo Ženske in fašizem. Objavili so tudi predavanje Marie-Therese Kerschbaumer o avstrijskem nacionalnem vprašanju in identiteti narodnih skupin, ki ga je imela na pisateljskem srečanju v Celovcu. Tudi prispevek Janija Oswald O neki identiteti spada v okvir junjskega pisateljskega srečanja v Celovcu, ima značaj prispevka k diskusiji, ki se je zaradi zadržanosti ni mogel udeležiti, na srečanje pa je poslal pismeni prispevek. Ob koncu pa je objavljen še prispevek Maje Haderlap O odgovornosti pisateljice za narodno zavest, ki ga je prav tako referirala na pisateljskem srečanju.

Žšlo je Mladje

V Celovcu je izšla 58. številka koledarja revije Mladje, ki je namenjena literaturi, umetnosti in družbenemu vprašanju. V literarnem delu objavljene pesmi Maje Haderlap, Tatjana Hafnerja in Benedikta Dyrnka. Pesmi slednjega pesnika so prevedene, saj je Lužiški Srb iz slovenske Demokratčne Republike in pesmi v srbsčini in nemščini. V literarnem delu je še kratko prozno besedilo (samogovor) Fabjana Hafnerja ter njegovo razmišljanje, za katerega je treba brati slabe knjige. Zaprta je pa besedilo Toneta Peršiča s pomenljivim naslovom Ono. Slikar v tokratni številki je Jože Šušar iz Železne Kaple, ki ga zadnja leta na Koroškem odkrivajo »za svojega«, saj skuša s svojimi objekti med Slovence izgubljene mite

Slovo od Save

Umetno jezero, ki bo nastalo za jezom nove vodne elektrarne v Mavčičah, bo potopilo več domačij ob reki Savi. Ljudje se že poslavljajo od grabna in vode — nekateri s prijetnimi občutki, drugi nezadovoljni.

Prebačevo — Tri stoletja ali še več je mlin na Prebačevem kljuboval povodnjim vojam in gospodarskim krizam, pomanjkanju žita in dela. Trdni gospodarji so ga varovali pred hudim vse do današnjih dni, zdaj se bodo morali pred visokimi vodami umakniti višje v breg.

Novaki se veselijo, ker se bodo znebili težav, ki sta jih prinašala življenje in delo ob vodi; v novem mlinu bo tudi več prostora in manj ročnega dela. Na vodo in mlin pa jih veže tradicija. Nekdaj so odtod prevažali prek Save ljudi, ki so hoteli po opravih v Mavčiče ali v Škofjo Loko. Ničkoliko pšenice, ječmena, rži, ovsa, ajde in prosa so zmlela mlinska kolesa, ki jih je desetletja in stoletja poganjala Sava.

Nevarnost je mlinu pretela že dlje časa. Novakovi ob vsem tem niso stali križem rok. Pred šestimi leti so zgradili nov hlev, spomladi so se lotili gradnje novega mlina, prav zdaj dokončujejo stanovanjsko hišo.

S Prebačevega v Velesovo

Galjotovi s Prebačevega so se ob Savi naselili ob koncu tridesetih let. Na dvignjeno ravnico, kamor narasla reka ni nikdar posegla z valovi, so postavili hišico; nazadnje so jo obnovili pred dobrima dvema desetletjema. Pred petnajstimi leti so prvič prišli naokrog predstavniki Savskih elektrarn in jim povedali, da bo umetno jezero, ki bo nastalo za jezom elektrarne v Mavčičah, potonilo tudi njihovo hišo. Po večletnem molku so se ponovno oglasili pred dvema letoma in se dokončno izjasnili: hišo bo treba zapustiti.

»Vseskozi smo načrtovali, da bomo v bližini kupili zemljišče in si sezidali dom, vendar nas je čas prehitel in smo se morali odločiti za nakup hiše«, pravi Malči in dodaja, da so imetje na Prebačevem zamenjali za hišo v Velesovem. »Navadila sem se na šumenje Save, na mrzle večere, na traktorje,

ki so po cesti mimo hiše vozili pesek, na ribiče, ki so po vse dneve vztrajno namakali trnke, na življenje na samem... V Velesovem se bomo morali na utrip kraja šele privaditi.«

Galjotovi so že zdaj »tujci« v svojem domu na Prebačevem. Novi lastnik hiše so že nekaj časa Savske elektrarne, ki pa so jim podaljšale bivanje v njej do 1. septembra; potem bodo morali za vedno zapustiti savski breg. Sadni vrt bo zalila voda, kožo bodo pobili, prašičev ne bodo redili več, le psa in nekaj kokoši bodo odpeljali s seboj.

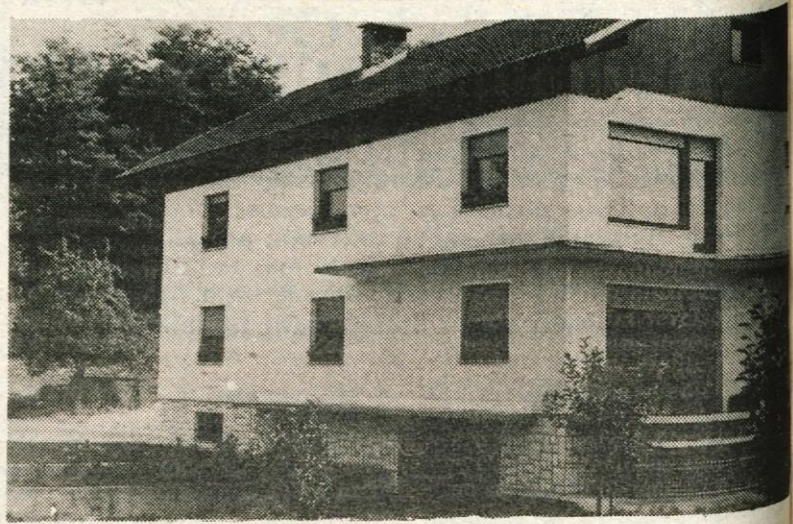

Malči Galjot s Prebačevega.

Voda v kleti in silosu

Kmetiji, na kateri gospodarja Drago Bohinc iz Trboja, se bo umetno jezero približalo deset do petnajst metrov. Gladina jezera se bo dvignila višje, kot je dno njihove garaže, silosa in gnojnične jame. Voda bo začela verjetno takoj ali sčasoma redčiti gnojnico ter pronicati v njihove kletne prostore in silos. Drago se je s predstavniki Savskih elektrarn dogovoril, da bo dno kleti dvignil za 30 centimetrov, prav tako tudi dno silosa, toda le za primerno odškodnino. Če se bo pokazalo, da bo vlaga silila tudi v ostale hišne prostore, bo treba poglobiti temelje...

Umetno jezero bo poplavlilo tudi dva hektara Bohinčeve obdelovalne zemlje, tri hektare gozda, lesno lopo. Drago želi, da bi mu obdelovalno zemljo dali kje drugod, ker

Bohinčevi bodo imeli težave z vodo v kleti in silosu.

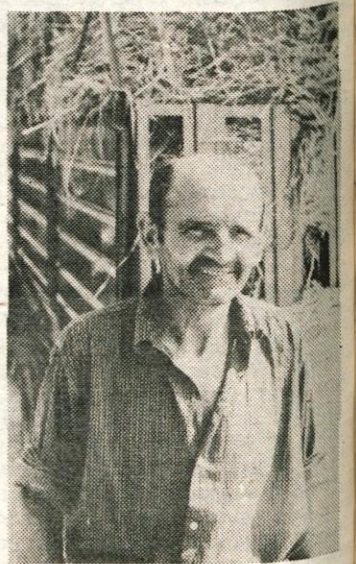
ima v kmetijstvu še lepe načrte. V hlevu redi 15 glav živine, na leto odda 20 tisoč litrov mleka, razen tega še dva ali tri bike. Graditi namerava nov hlev in tudi naslednika ima. Eden od sinov bo: 17-letni Marko ali 15-letni Robi.

Cenitev — jedro zapetljaja

Na nasprotnem bregu Save, v Mavčičah, poslušam zgodbo Jožeta Stenovca. Čeprav so Savske elektrarne v bližini njegove domačije že utrdile novo obalo in nakazale, do kam bo segala jezerska gladina, tu še niso našli sporazumne rešitve.

»Vem, da bo za jezom nastalo jezero, tudi razlastitvi ne nasprotujem, ne morem pa se strinjati s cenitvijo hiše. Stara je, ni dvoma, toda že zdavnaj bi jo obnovili, če bi nam dopustili, in bi bila zdaj več vredna. Tako pa... Savske elektrarne mi ponujajo zanjo 390 tisočakov, jaz zahtevam dva milijona.«

Zapetljaj ni od včeraj, zgodba ima že dolgo brado. Jože pravi, da je leta 1958 prvič ponudil vse svoje imetje ob Savi Savskim elektrarnam, nato še enkrat v začetku šestdesetih let, pa se ni nihče zmenil. 1961. leta je k hiši napeljal elektriko, leto zatem je obnovil gospodarsko poslopje, s soglasjem odgovornih organov kajpak, dve leti kasneje je položil vodovod. 1969. leta je zaprosil za obnovo hiše, a za to ni dobil

Drago Bohinc iz Trboja.

dovoljenja. Pred sedmimi leti je Savskimi elektrarnami že sklenil kupoprodajno pogodbo, vendar — kot pravi — premalo ponujali zemljo, hlev in gospodarsko poslopje, hišo, za kozolec in sadni vrt. Zgodba se zdaj ponavlja. »Časa pa je malo, saj se bo menda še letos pri Mavčičah (skusno) spremenila v jezero.« C. Zaplotnik

Stenovčevi iz Mavčič se doslej še niso sporazumeli s Savskimi elektrarnami o vrednosti njihove hiše. — Foto: C. Z.

Gorenjsko traktorsko tekmovanje Brazde znanja in spretnosti

Na gorenjskem traktorskem tekmovanju je sodelovalo 23 mladih zadrušnikov in pet zadrug iz kmetijskih zadrug Škofja Loka, Bled, Cerklje, Naklo in Sloga ter šest poklicnih traktoristov iz Kmetijsko živilskega kombinata Gorenjske. Na republiško prvenstvo, ki bo konec tedna v Ptuj, so se uvrstili: Karel Trilar (Škofja Loka), Franc Fajfar, Ivanka Draksler (oba Sloga), Magdalena Pristov (Bled) ter Milan Strugar in Viktor Breznik iz KŽK Gorenjske.

Mavčiče — Trda zemlja na KŽK-jevem polju v Mavčičah, osušena od dolgotrajne pripeke in potlačena s težkimi traktorji in kombajni, je bila v soboto trd oreh za 34 gorenjskih traktoristov, ki so se po reševanju testov in spretnostni vožnji s traktorsko prikolico nazadnje pomerili še v najzanimivejši disciplini — v oranju. Janez Kozina iz Čirč, član aktiva mladih zadrušnikov kranjske Sloge, se je junija vrnil s služenja vojaškega roka in od takrat do danes ni imel priložnosti, da bi se poskusil v oranju. Vseskozi je mislil, da si bo vzel nekaj časa za priprave vsaj pred

tekmovanjem, pa se enostavno ni mogel odtrgati od dela: doma pride-lujejo krompir na šestih hektarih in morajo zdaj izprazniti skladišče, da bo v njem dovolj prostora za pozne sorte. »Poznalo se je, da lani in letos nisem kaj dosti sukal traktorskega volana, še manj oral. Muha-ti žreb mi je tudi namenil parcelo, na kateri je bilo veliko kamenja. Ni mi šlo najbolje, nič ne bo z uvrstit-vijo na republiško prvenstvo,« je še pred razglasitvijo rezultatov pripo-vedoval Janez Kozina, zaposlen kot orodjar v Ikosu. Popoldne po-maga doma na kmetiji; pred leti, ko je bil brat Robi še mlajši in ni

mogel poprijeti za vsa dela, je za delo na kmetiji žrtvoval tudi ves dopust. »No, letos sem si privoščil,« pravi. »Dvakrat sem bil na morju — enkrat z mladimi zadrušniki, drugič s svojo družino. Na kmetiji bo verjetno ostal brat, jaz se bom lotil gradnje hiše, v kateri bi rad uredil tudi obrtno delavnico.«

Zakaj ne v nedeljo?

Udeležba je bila skromna, gledalcev malo, skoraj nič. Mar ne bi bilo bolje, če bi člani Društva kmetijskih inženirjev in tehnikov Gorenjske prisluhnili željam mladih zadrušnikov in zadrug, ki prevladujejo na teh tekmovanjih, in prvenstvo pripravili v nedeljo? Kmetje še namreč ne poznajo angleških sobot, delo odlože šele v nedeljo in takrat imajo tudi mladi več časa — za udeležbo na tekmovanju ali za spodbujanje drugih.

V kmetijski zadrugi Bled so letošnje tekmovanje vzeli karseda zares, vsekakor pa bolj resno kot njihovi sosedi iz Radovljice pa Bohinji in Tržičani, ki se tekmovanja sploh niso udeležili. Blejci so v Mavčiče prišli s popolno žensko in moško ekipo. Magdalena Pristov iz Zasipa se je celo uvrstila na republiško prvenstvo in tudi ostali dve — Barbara Slivnik iz Zgornjih Gorij in Darja Ažman iz Višelnice — sta dokazali, da oranje ne more biti le domena moških. Barbara je do-

ma s kmetije, na kateri redijo 20 do 25 glav živine, dnevno oddajajo 80 litrov mleka, razen tega zredijo vsako leto tudi nekaj bikov. Pravi, da doma orje oče, ker je nekaj njiv precej strmih, da pa se je na tekmovanje prijavila, ker je rada v družbi s kmečkimi fanti in dekleti in ker jo veseli delo na polju in v

hlevu. Letos je končala prvo stopnjo agronomije na Biotehnični fakulteti in Ljubljani in bi se najraje zaposlila v zadrugi kot pospeševalka. »Naša kmetija ni tako velika, da bi poleg očeta in mame preživljala še mene. Dohodek od mleka zadošča za kritje vsakodnevnih izdatkov (hrana, voda, elektrika, obleka...), gozđ je rezerva za hude čase in vir zaslužka, kadar se odločamo za večje naložbe. V novi hiši, ki jo gradimo, bomo uredili tudi nekaj sob za kmečki turizem. Mislim, da ima ta dejavnost pri nas zaradi bližine Bleda in Zatrznika dobre možnosti,« je povedala Barbara, ki je skupaj z mlečnim kontrolorjem Miranom izbrala blejsko ekipo in organizirala kratke, a uspešne skupne priprave za gorenjsko traktorsko tekmovanje.

Jože Zver iz Škofje Loke je tokrat že šestič nastopil na gorenjskem tekmovanju, enkrat se mu je uspelo uvrstiti tudi na republiško prvenstvo. »Orjem bolj malo, več žanjem, škropim in obdelujem zemljo z branami in kultivatorjem, zato sem tudi poredko med najboljšimi,« je povedal Jože, ki je pred šestnajstimi leti prišel za očetom in mamo iz Prekmurja na Gorenjsko in se tu zaposlil v KŽK-jevem delovišču na Suhi pri Škofji Loki.

»Kakovost oranja se iz leta v leto izboljšuje,« je po končanem tekmo-

vanju pribil vodja poljedelstva KŽK-jevem tozdu Kmetijstvo Sloga Bernard, stari znanec traktorskih tekmovanj — v soboto predsednik komisije, ki je ocenjevala

oranje poklicnih traktoristov in zadrug. »Tekmovalci so pokazali, da znajo orati tudi v težavnih razmerah — v pripeki, na trdi, osušeni in potlačeni zemlji.« C. Zaplotnik

REZULTATI:

— MLADI ZADRUŠNIKI — posamežno: 1. Karel Trilar (KŽK Škofja Loka) 285 točk, 2. Franc Fajfar (KŽK-TZO Sloga Kranj) 257, 3. Ivan Jugovic (KŽK Škofja Loka) 255. ekipno: 1. KŽK Škofja Loka (Ivan Jugovic, Karel Trilar) 779, 2. KŽK-TZO Sloga II (Janez in Kozina, Franc Fajfar) 735, 3. KŽK-TZO Naklo (Janko Jeglič, Peter Oblak, Vinko Kozina) 705.

— MLADE ZADRUŠNICE — posamežno: 1. Ivanka Draksler (KŽK-TZO Sloga) 244, 2. Magdalena Pristov (KŽK Bled) 244, 3. Jerneja Jenko (KŽK-TZO Naklo) 238. ekipno: 1. KŽK Bled (Magdalena Pristov, Barbara Slivnik, Darja Ažman) 496.

— POKLICNI TRAKTORISTI — posamežno: 1. Milan Strugar (KŽK Gorenjske—delovišče Sorško polje) 284, 2. Viktor Breznik (KŽK Gorenjske — Sorško polje) 252, 3. Geza Nimčević (KŽK Gorenjske—Suha) 233; ekipno: 1. KŽK Gorenjske — Sorško polje (Milan Strugar, Viktor Breznik, vorad Milovanovič) 745, 2. KŽK Gorenjske—Suha (Jože Zver, Simon Alič, Geza Nimčević) 691.

Poklicni traktorist Geza Nimčević s KŽK-jevega delovišča Sorško polje med oranjem. — Foto: F. Perdan

Gremo v šolo

Pozor, rumena rutica!

Prihodnji teden bodo naši šolarji spet možato zakoračili v šolo, na poti pa jih čakajo neštete prometne pasti. Več let že šole skupaj s starši in občinskimi sveti za preventivo in vzgojo v cestnem prometu pa tudi komisije za SLO in DS v krajevnih skupnostih skrbijo, da je pot v šolo za otroke kar najvarnejša. Akcija »varno v šolo« je že tradicionalna, pa je cesta vendar za nekaj tisoč otrok vsako leto novo presenečenje, saj se po njej prvič odpravljajo v šolo. Zaradi novih ali dograjenih cest pa je tudi že prekaljene šolarje treba na novo spomniti, kako varno v šolo.

Kako so pred začetkom šolskega leta dejavniki, ki skrbijo za varno pot v šolo, pripravljeni na ta pomembni trenutek? Najučinkovitejša je pri tem nedvomno milica, ki kani prvi mesec šole strožje nadzirati promet na cestah proti šolam in vrtcem. Posebno strogi bodo do prehitrih in neupravičenih voznikov ob jutranji in popoldanski konici, ko je na cesti največ otrok. Od vzdrževalcev cest že zdaj terjajo, da jih opremijo do popolnosti in uredijo prometno signalizacijo. Čeprav zakon že dve leti vелеva, da morajo biti prehodi za pešce na najbolj kritičnih mestih opremljeni z osvetljenimi prometnimi znaki, to še ni storjeno povsod. Okoli polovice prehodov v okolici gorenjskih šol še ni opremljena z znaki. Ponekod je delo opravljeno na pol, tako da stojijo šole drogov. Prva dva tedna na milico obeta tudi poostrene nadzore hitrosti. Ob cestah, ki vodijo v šolo, bodo postavili radarje.

Kot že vsa leta doslej so se tudi pred letošnjim začetkom šole za varnost otrok v prometu najbolj potrudili sveti za preventivo in vzgojo v

cestnem prometu. V sodelovanju z zavarovalnico, ki je letos pokrila polovico stroškov, so nakupili 5.500 rumenih rutic. Skupaj s tistimi, ki jih že imajo za male šole, naj bi to številno zadoščalo za vse letošnje gorenjske prvošolčke. Še beseda, dve s starši o tem, kako se je treba obnašati na cesti, in z učitelji, po kateri poti se najvarneje (ne najhitreje) pride v šolo, in korak k samostojnosti malčkov je storjen. Vse ostalo je stvar voznikov in drugih udeležencev v prometu, ki naj se dosledneje držijo določil prometnega režima. Čež nekaj dni bodo slednje poleg prometnih miličnikov opozarjali tudi pionirji prometniki.

D. Ž.

Tudi z avtobusom ni povsem varno

Spomladi je Republiški komite za promet in zveze v sodelovanju z inšpekcijskimi službami in upravami za notranje zadeve opravil akcijo za varnost avtobusnega prometa — Vrsta nedoslednosti

Za vsakodnevni prevoz na delo si le redki lahko privoščijo osebni avto. Tako zadnja leta vse bolj cvete prevoz z javnimi prevoznimi sredstvi. Potniki, ki so v vse večjem številu vezani na avtobuse, so zato tudi bolj kritični do »cvetk«, ki so jim vsak dan priča: preobremenjenih avtobusov, preutrujenih ali celo vinjenih voznikov, tehničnih oporečnosti vozil in podobnega. Da bi dognali, kakšen je avtobusni prevoz, je Republiški komite za promet in zveze skupaj z inšpekcijskimi službami in upravami za notranje zadeve spomladi pripravil akcijo nadzora avtobusnega prometa po vsej Sloveniji.

Tudi na Gorenjskem so ugotavljali, ali so avtobusi tehnično neoporečni, ali delujejo zavore, luči, pnevmatike, ali so krmilni mehanizmi neoporečni, kaj kažejo tahografi, so vozniki trezni, spočiti, psihično sposobni za vožnjo, se dovolj pogosto izmenjujejo, ali imajo urejene potne naloge in druge listine, so avtobusi prenatrpani, na kakšnih mestih ustavljajo avtobuse in podobno. Pa naj spregovorijo številke. Od 119 pregledanih avtobusov na Gorenjskem so jih morali 13 izločiti iz prometa, 18 so vzeli prometno dovoljenje, enemu registrske tablice, za šest avtobusov so napisali opozorila delovnim organizacijama Alpetour in Integral, obe so ovadili tudi zaradi gospodarskega prekrška (eno zaradi

Mnenje bralca

Bencinska črpalka v Radovljici — nova črna točka

V vaši rubriki Nesreče bo v naslednji številki nedvomno zanimivo poročilo, morda celo opremljeno s fotografijo, o zadnji (če ne bo znova počilo) prometni nezgodi pri bencinski črpalki v Radovljici. Zapisano bo tudi, kdo je krivec. Trdim, da pravega krivca nikakor ne boste, ne smete ali ne upate objaviti!

Kaj mislim s tem? Z otvoritvijo gorenjske »avtoceste« je postala radovljiška bencinska črpalka prva iz ljubljanske smeri. Številni tujci prav gotovo niso napolnili tankov na zadnji možni bencinski črpalki, zato se jim mudi do prvega bencinskega servisa. Cesta od ovinka s podvinke »skakalnice« do konca letališča v Lescah je popolnoma ravna in tega je vesel vsak voznik. Potem pa črpalka! Hitro zaviranje in morda še nekaj izsiljevanja za vstop na črpalko in začne se lomljenje pločevine, če ni zraven še kaj hujšega.

Kot bližnji stanovalci poslušam domala vsakodnevno cviljenje zavora, zadnje čase treske ob krivljenju pločevine. Kdo je kriv? Voznik, ki ni prilagodil hitrosti, vozil v prekratki varnostni razdalji, v trenutku nepazljivosti pa prepočasi reagiral? Ne, prepričan sem, da so vseh teh nesreč krivi naši prepametni in vase zaverovani projektantje pa njihovi oprode, ki »žegnajo« projekt še takega skrupulac kot je avtocesta. Da imajo smisel za megalomanijo, je na dlani. Res pa je tudi, da vsa njihova možganska (maloposest) »ne nese niti 50 kilometrov daleč. Zadnje ugotovi-

tve iz dnevnega časopisja, da bodo z dopolnilnimi tablam označili, kje je naslednja črpalka, da bodo na avtocesti zgradili ploščad s prepotrebim bencinskim servisom, naj bi se uresničile šele naslednje leto.

Ob bencinski črpalki v Radovljici poka ob suhem vremenu. Kako bo šele pokalo, ko bo cesta jeseni mokra in pozimi poledenela!

Če ne moremo zgraditi bencinskega servisa in označb za naslednjo črpalko, potem naj bi globokomurni projektantje vsaj predvideli stometrski pas za zavijanje na črpalko. Tako pa je na mestu, kjer bi se še dalo umakniti avtomobilu zavijajočemu na črpalko, velika obvestilna tabla, da se čez sto metrov zavije v Radovljico. Zadnje čase priznavamo, da za vse več nesreč niso krivi izključno vozniki in vozila, temveč tudi naše ceste. V radovljiškem primeru je to več kot res. In kaj bomo storili? Po samoupravnih poti se bomo dogovarjali, ne najde pa se inšpektor kakršnekolikoli vrste, ki bi napisal ovadbo za one, ki so takega stanja krivi.

Ob nesreči je bilo šest vozil na kupu, enega od potnikov je odpeljal rešilec. Tistih nekaj milijonov škode bo poravnala nemška ali katera druga tuja zavarovalnica, kajti v nesreči so bili udeleženi sami tujci. Dobro, da tuje zavarovalnice ne vedo, na kakšen banalen način njihovi zavarovanci doživljajo škode in strese, sicer bi moral nekdo pri nas nastalo škodo povrniti.

Žalostno pri vsem tem je, da stanje že dolgo poznamo, da je milica gotovo že reagirala, da pa zaradi neodgovornosti ne bo nihče odgovarjal, najmanj tisti, ki so takega stanja krivi. Kot udeleženec v prometu, kot stanovalci v bližini radovljiške črpalke in tudi kot tisti, iz žepa katerega gre marsikateri dinar za ceste in varnost v cestnem prometu, želim odgovor odgovornih: zakaj in do kdaj tako? Skoraj sem prepričan, da sejem veter. Da bi se le dvignil zato kak vihar!

Franc Černe

NESREČE

AVTOBUS POVOZIL PEŠAKINJO

Bistrica pri Trziču — Na kraju nesreče, ki se je zgodila v nedeljo, 25. avgusta, na magistralni cesti pri Bistrici pri Trziču, je umrla 21-letna Marija Pečar z Zelenice. Ko je hodila ob levem robu ceste v smeri Ljubljane, jo je povozil avtobus. Voznik avtobusa, 50-letni Dušan Erič iz Čurprij, je namreč prehitel pred sabo vozeči osebni avto s priklopnikom, pešakinjo je prepoznal opazil in ko je zaviral, je bilo že prepozno. Zadel je Pečarjevo in jo zbil po cesti, kjer je obležala mrtva.

TRČENJE MOTORISTOV

Železniki — Izsiljevanje prednosti je botrovalo prometni nezgodi, ki se je minuli torek, 20. avgusta, pripetila v Železnikih. Voznik kolesa z motorjem, 20-letni Zoran Rejc, doma z Loga, se je z dvorišča slaščičarne vključeval v promet. Na cesti je zapeljal v hipu, ko je po njej pripeljal drug motorist, 34-letni Vinko Benedičič s Studenega. V trčenju je bil slednji huje ranjen.

OTROK PRITEKEL PRED AVTO

Plavž — Na regionalni cesti med Škofjo Loko in Zalim logom je v petek, 23. avgusta, voznica osebne avtomobila, 53-letna Marija Teršak, povozila otroka. 3-letni Borut D. je stal ob cesti s svojo materjo, nenadoma pa se ji je iztrgal iz rok in pritekel pred avto Teršakove. Ta je zavirala, da bi preprečila nesrečo, vendar je otroka kljub temu zadela. Ranjenega so malčka odpeljali v Klinični center.

TOVORNJAK SE JE PREVRNIL V SORO

Praprotno — Neprimerna hitrost in narobe naložen tovar na tovornjaku sta zakrivila, da se je v petek, 23. avgusta, na cesti med Škofjo Loko in Železniki tovornjak prevrnil v Soro. Voznik, 25-letni Janez Tavčar iz Stare Loke, je bil v nesreči laže ranjen, škodo pa so ocenili na tri milijone.

Na tovornjaku je bilo naloženih 4.798 kilogramov v kolobarje zvite nerjaveče pločevine. Tovar je bil zložen na paleti, a ni bil pritrtjen. Ko je Tavčar s preveliko hitrostjo zapeljal v ovinek, se je tovar prevrnil in razsul, voznik je izgubil oblast nad vozilom in tovornjak se je prevrnil v Soro.

AVTO V ODBOJNO OGRAJO: ŠTIRJE RANJENI

Senično — Med Trzičem in Križami se je v soboto, 24. avgusta, pripetila prometna nesreča, v kateri so bili štiri udeleženci huje ranjeni. Voznik Senad Šabić, star 23 let, z Golnika, je vozil prehitro, zato je avto začelo zanašati in je v Seničnem trčil v odbojno ograjo, kjer je ostal vkleščen. Poleg voznika so bili v avtu ranjeni še Ibrahim Hasičić, star 22 let, iz Kranja, njegov vrstnik Mujo Račić z Golnika in 66-letni Anton Mali z Golnika. Ranjence so odpeljali v jeseniško bolnišnico in v Klinični center v Ljubljano.

D. Ž.

Žaga ji je odrezala prste

Jesenice — V petek, 23. avgusta, so v jeseniško bolnišnico pripeljali 17-letno Gordano Drnić z Jesenic, delavko v Lesno galanterijskem obratu. Ko je okoli rezila krožne žage čistila lesne ostanke, ji je odrezalo tri prste na roki.

Utonil v Blejskem jezeru

BLED — V Blejskem jezeru je v soboto, 24. avgusta, utonil 17-letni Ale Ramić, doma iz Bosanske krupe. Z bratom sta se kopala v Zaki. Ko je starejši brat popoldne prišel iz vode, je pogrešil mlajšega in takoj obvestil milico. Na kraj so prišli tudi radovljiški potapljači, ki so truplo utopljenega Ramića že po dvajsetih minutah potegnili iz vode.

Planinca zašla

Pri sestopu s Triglava sta v petek, 23. avgusta, v temi zašla dva češka planinca, 24-letni Vojtech Klimetsky in dve leti mlajši Rene Hrdlicka. S Tomiškovce poti sta zašla v prepadelne pragove, kjer je Hrdlicka stopil na kršljivo skalo in padel 15 metrov globoko. Že čez nekaj ur so ponesrečenca varno spravili do Aljažvega doma gorski reševalci iz Mojstrane.

Kamen ji je zlomil roko

Pod vrhom Triglava se je v soboto, 24. avgusta ponesrečila 37-letna Silvija Kranjc iz Lucije. Med plezanjem ji je na desnico padel kamen in ji jo zlomil. Zdravniško pomoč ji je na Kredarici nudil zdravnik, ponesrečenka pa je ob močevi pomoči sama sestopila v dolino.

Kamen planinki na glavo

V Bavorski smeri v severni triglavski steni je v soboto, 24. avgusta, plezala 20-letna Marija Podnar iz Škofje Loke skupaj s soplezalko. Med plezanjem ji je na obraz padel večji kamen. Ponesrečenki so pomagali gorski reševalci iz Mojstrane, ki so dekletu s helikopterjem RSNZ prepeljali v dolino.

GORENJSKA NOČNA KRONIKA

PRAVI ČAS SE JE SPAMETOVAL

Gorenjec je doma razgrajal, zmerjal, razbijal, nato pa ženi zagrozil, da bo vso družino pobil in domačijo zažgal. Žena grožnji ni vzela zares, pa ji je takoj dokazal, da je vsaj eno mislil resno. Podnetil je ogenj, vendar si je še pravi čas premislil in ga pogasil.

(Ne)varna pot v šolo

Kakih 50 otrok je lani hodilo s Planine v osnovno šolo na Primskovo. Na tej poti morajo kar dvakrat prečkati zelo prometni cesti, Cesto Staneta Žagarja in nato še Jezersko. Ne le da sta cesti ob jutranji in popoldanski konici že sami po sebi dovolj nevarni, tudi opremljenosti nista s prometnimi znaki tako, kot bi bilo treba. Pri prehodih za pešce naj bi stali osvetljeni prometni znaki, a je na tem mestu šele drog, znaka pa ne.

Ne le v Kranju, tudi v Škofji Loki otroci prihajajo v šolo po nevarni poti. Tisti, ki obiskujejo osnovno šolo v Podlubniku, jo tjakaj mahnejo kar po regionalni cesti, čeprav do šole vodi urejena pešpot.

Varno v šolo

Začenja se novo šolsko leto, s tem pa tudi številne nevarnosti za šolarje. Zato ne bo odveč nekaj opozoril.

Prvi otrokovi vzgojitelji so starši. Zato bodo še posebej skrbno poučili prvošolčke, kje in kako bodo hodili v šolo, pa tudi starejše bodo znova opomnili, kako se morajo obnašati na cesti.

Vzgojitelji bodo učencem in staršem pojasnili šolski prometno-varnostni načrt ter se seznanili z vsemi aktivnostmi šole za pridobitev več prometnega znanja. S pomočjo mentorjev prometne vzgoje bodo lahko sodelovali v tekmovanjih Kaj več o prometu za pridobitev prometnih značk, ter v pripravi za pridobitev kolesarske izkaznice. Zavzetejši se bodo morda vključili tudi v družine pionirjev prometnikov, ki imajo zlasti prvi mesec šole odgovorno opravilo, nadzirati varnost na prehodih za pešce v neposredni bližini šol. Za boljše vidnost bodo prvošolčki dobili rumene rutice.

Vozniki motornih vozil morajo povečati pozornost in spoštovati vsa prometna opozorila in omejitve v bližini šol.

Tudi miličniki bodo v tem času okrepili nadzor nad prometom v bližini šol in poskrbeli za izvajanje predpisov, ki se kakorkoli nanašajo na zagotavljanje prometne varnosti otrok.

Podjetja za vzdrževanje cest morajo poskrbeti, da bodo vse horizontalne, vertikalne in svetlobne oznake ob šolah neoporečne.

Komisije za prometno varnost pri krajevnih skupnostih naj pri vsem sodelujejo in nadzirajo za varno hojo otrok v šolo, da bo vse dobro opravljeno.

Vsi navedeni dejavniki nosijo del odgovornosti za prometno varnost otrok. Zanje pa bo storjeno največ, če bodo te nevarnosti sami dobro poznali in se znali pravilno obnašati v prometu.

Mrak

Motorist Jelko Smolej s Hudega grabna pri Tržiču Kdor gre enkrat na rally FIM, bo šel tudi drugič

Na naših cestah srečujemo iz leta v leto več motoristov. Ne samo tujih, ki se le vozijo mimo, temveč tudi domačih. Med temi so motoristi, ki so motoriste dobili za diplomu, kot pravi naš sogovornik; in ti niso tisti pravi; ter drugi, ki za motor živijo in delajo, so vanj po svoje zaljubljeni in jim pomeni skoraj vse.

Naš sogovornik je bil 39-letni Jelko Smolej, doma s Hudega grabna pri Tržiču, zaposlen v tržiškem Peku. Z motorji je nerazdružljivo povezan že od mladih let. Tekmoval je v motokrosu ter speedwayu. Ko je končal svojo tekmovalno pot, se je pričel udeleževati rallyev FIM — velikih svetovnih srečanj motoristov, ki so vsako leto pod okriljem Mednarodne motociklistične organizacije v eni od držav članic.

»Prvič sem se takega srečanja motoristov udeležil leta 1968 v Peruggii v Italiji. To je bilo nekaj nepozabnega, toliko motoristov na enem kraju«, je pripovedoval Jelko Smolej. V naslednji rally sem se podal šele leta 1973, ko so mi Italijani, ki so bili spet organizatorji rallya, poslali novoletno čestitko in povabilo na srečanje. Od takrat sem se srečanj udeleževal vsako leto kot član ekipe AMZJ — do sedaj že dvajsetkrat.

Za kakšno srečanje gre?

»Rally pod okriljem FIM vsako leto organizira druga država — članica. V svetu poznajo to srečanje motoristov pod imenom Rallye — Concentration

vojni od leta 1950 naprej redno vsako leto. Zborna mesto je bilo na Nürburgringu v ZRN, 1005 kilometrov od mojega doma. Zbralo se je 2184 motoristov, od tega nas je bilo v jugoslovanski ekipi 43. Med njimi smo bili tudi štirje Tržičani. Razen mene, vozil sem motor Moto Guzzi 500 ccm, še Branko Ahačič (Suzuki 400 ccm) ter Franc Povalej in Albin Novšek (oba MZ 250 ccm). Naša ekipa je osvojila odlično osmo mesto, zmagali pa so Švedi pred Italijani.

Kakšen pa je program?

»Zbor vedno traja tri dni in je bil letos od 27. do 29. junija. Prvi večer so nam pripravili spoznavni večer, drugi dan smo si z ladjo ogledali Ren in turistične kraje ob njem, zvečer so nam pripravili kulturno-umetniški program in zabavo, tretji dan pa je bilo zjutraj na sporedu ogledovanje kulturnih znamenitosti, po kosilu tradicionalna parada zastav držav-udeležencek rallya, po večerji pa je bila podelitev pokalov in priznanj najuspešnejšim, na primer v ekipnem seštevku, glede na število udeležencev v posameznih kategorijah motorjev, podeljujejo se pokali najmlajšemu in najstarejšemu udeležencu in podobno.

Taka pot je prav gotovo povezana tudi s precejšnjimi stroški?

»Letos je znašala samo prijavnina 250 nemških mark, potem pa so tu še stroški za prenočevanje, gorivo, prehrano... Kdor pa gre enkrat na tak rally, bo prav gotovo šel tudi drugič in se bo raje odpovedal čemu drugemu.

Dobite kakšno pomoč od delovnih organizacij?

»Tega praktično ni. Vsa zadeva je med motoristi zelo malo znana in kot taka ni zanimiva za reklamiranje določenih proizvodov. Pomagali so nam, govorim za nas, Tržičane, Peko in Trio ter Jože Rendulič iz Dupelji. Dosedaj so še vse druge prošnje, ki smo jih odposlali, romale v koše.

Se udeležujete tudi kakšnih drugih srečanj motoristov?

»Sodeloval sem še na nekaterih drugih, lahko bi rekel lokalnih rallyih, le-

tos-denimo na rallyju Treh dežel. Vendar pa so vsi povsem turističnega značaja.

Kaj vam pomeni sodelovanje na takem rallyju?

»Predvsem je to nek izziv, dokazovanje, da si še vedno sposoben z motorjem prepeljati dolgo pot po neznanih cestah in krajih. Na ta način spoznavam tudi nove kraje, ljudi, njihove običaje, kulturo, spoznavam nove prijatelje... Teh imam po vsej Evropi kar precej.

Jelko Smolej je bil že dvajsetič na tem največjem srečanju motoristov, kar ni ostalo brez ustreznih priznanj. FIM — Mednarodna motociklistična organizacija — podeljuje vsem udeležencem za 5, 10, 15, 20 in 25-kratno udeležbo tako imenovani Meritum — bronasti, srebrni, zlati, veliki in posebni Meritum. Jelko Smolej ima že dva — bronastega in srebrnega. Edini pri nas je, ki ju ima, in upravičeno je lahko ponosen na to, saj ta dva Merituma pomenita, da je moral zanj prevoziti najmanj 20 000 kilometrov. V Sloveniji ima bronasti Meritum le še Tržičan Janez Benčina.

Kako v prihodnje?

»Prihodnje srečanje bo čez leto dni na Madžarskem. Tja bom seveda šel, saj motorja še ne mislim postaviti v kot. Vabim tudi druge navdušene motoriste, da se oglasijo v svojih matičnih AMD in se pozanimajo za sodelovanje na teh srečanjih — ne bo jim žal. Ker bo drugo leto srečanje blizu, je to priložnost tudi za mlade motoriste, ki še nimajo toliko izkušenj.

Jelko Smolej s Hudega grabna pri Tržiču se torej še ne misli ločiti od svojega Moto Guzzija s 500 kubiki. Srečanja motoristov, ki na vsakogar napravijo nepozaben vtis, so ga prevzela, in vedno znova se vrača med sebi enake, med številne prijatelje, ki jih je v teh letih spoznal, med ljudi, ki so prav tako kot on sam povezani s svojimi jeklenimi konjički. Želimo mu, da bi se še dolgo let srečno vozil po naših in tujih cestah.

Kikel

Novice iz moto športa

Pintar zmagal v Schlaizu

Član AMD Domžale Janez Pintar iz Kranja se je kot edini jugoslovanski tekmovalec udeležil cestnohitrostne dirke motoristov za evropsko prvenstvo v 2800 kilometrov oddaljeni Imatri na Finskem. Med 40 tekmovalci iz desetih evropskih držav je v kategoriji do 125 ccm zasedel 12. mesto, kar mu ni prineslo novih točk, tako da je v skupni razvrstitvi zdrknil s šestega na osmo mesto. Na poti domov se je Janez udeležil še 52. mednarodne dirke v vzhodnonemškem Schlaizu, kjer je pred 200 tisoč gledalci ponovil lanski uspeh. Med 28 tekmovalci iz šestih držav je osvojil prvo mesto s prednostjo 35 sekund, za nameček pa je s 145 kilometri na uro postavil tudi nov kategorijski rekord steze. V kategoriji do 250 ccm je vozil tudi Božo Janežič (AMD Kamnik), a je zaradi okvare na motorju od-

stopil, medtem ko je bil Martin Sraj iz Mengša 14. med 36 tekmovalci. Omenjeni dirkači so nastopili tudi na dirki v Peštanih na Češkoslovaškem. V kategoriji do 125 ccm je zmagal domačin Balaš pred Janezom Pintarjem, ki je večino dirke tudi vodil; v tekmovalstvu še enkrat močnejših motorjev pa sta oba slovenska dirkača odstopila zaradi okvar na motorjih. Na tej dirki se je smrtno ponesrečil znani madžarski tekmovalec Janoš Drapal, reden gost škojeloških in opatijskih dirk.

Uspešna vožnja Albina Šterna

Na drugi dirki za državno prvenstvo motoristov v Kraljevu je med mladinci v kategoriji do 50 ccm zmagal član AMD Kranj Albin Štern, ki tudi vodi v skupni razvrstitvi. V kategoriji do 125 ccm dirke sploh ni bilo, ker se je na štartu zbrala le četverica dirkačev; po pravilniku Avto moto zveze Jugoslavije pa jih mora biti vsaj pet. V kategoriji do 250 ccm je Božo Janežič iz Kamnika že tretjič odstopil zaradi okvare motorja.

Berce osmi v Hajdošah

Na dirki za državno prvenstvo v kartingu v Hajdošah pri Ptuj se je edini gorenjski tekmovalec Vlado Berce z Jesenic (AMD Bled) uvrstil na osmo mesto. V drugi vožnji je njegovemu go-kartu odpovedal vplinjač, sicer bi bil rezultat še boljši.

M. Jenkole

Triatlon Klemenčič drugi, Rozmanova zmagovalka

Bled - Turistično društvo Bled je s pomočjo blejskih športnikov in telesnokulturnih delavcev priredilo v soboto tradicionalni, 2. triatlon s plovno preskušnjo na dva kilometra, s kolesarjenjem na 64 in s tekmo na 15 kilometrov. Tekmovanje je sicer uspelo, vendar ni minilo brez spodbujajev: plavalci, ki so štartali v Zaki, so ušli štarterju dve minuti prezgodaj, tekmovalci pa so morali čakati do prvih rezultatov do pol enajstih zvečer. Triatlon je bil tokrat prvič z mednarodno udeležbo, saj so poleg slovenskih tekmovalcev in tekmovalk nastopili še triatlonci iz Avstrije, Italije in iz Zvezne republike Nemčije. Med moškimi je zmagal 21-letni Anton Rattensberger, mizar iz Brucka ob cesti na Veliki Klek, nekdanji član avstrijske C reprezentance v kolesarstvu, na drugo mesto pa se je uvrstil zobni zdravnik iz Kranja Maksimilijan Klemenčič, ki je od vseh treh disciplin najslabše opravil plovno preskušnjo, čeprav je predvsem plavalec. Med ženskami je slavila uslužbenka kranjske občine Greta Rozman, ki je s to zmago tudi prevzela vodstvo v skupni oceni za pokal Alpe-Adria. Greta je tokrat prvič nastopila z dirkalnim kolesom, medtem ko je na triatlonu v Škocjanu prikolesarila tretje mesto še z na pol dirkalnikom.

Nogomet

Primskovo zmagovalce

Sv. Duh — Športno društvo Polet je priredilo nogometni turnir, na katerem so razen domačinov igrali še nogometaši Šenčurja, Kondorja z Godešiča in Primskovega. Zaslužen so slavili igralci Primskovega, ki so v finalu premagali domači Polet s 4:2. V tekmi za tretje mesto pa je Kondor premagal Šenčur s 3:3. Sodnika Božnar in Grošelj iz Škofje Loke sta solidno opravila svojo dolžnost. Turnir je gledalo tudi precej ljubiteljev nogometa.

J. Starman

Turnir v malem nogometu

Kranj — Nogometni klub Sava iz Stražišča bo 30. in 31. avgusta organizator turnirja v malem nogometu. Turnir bo tudi v večernih urah na rokometnem igrišču v Stražišču.

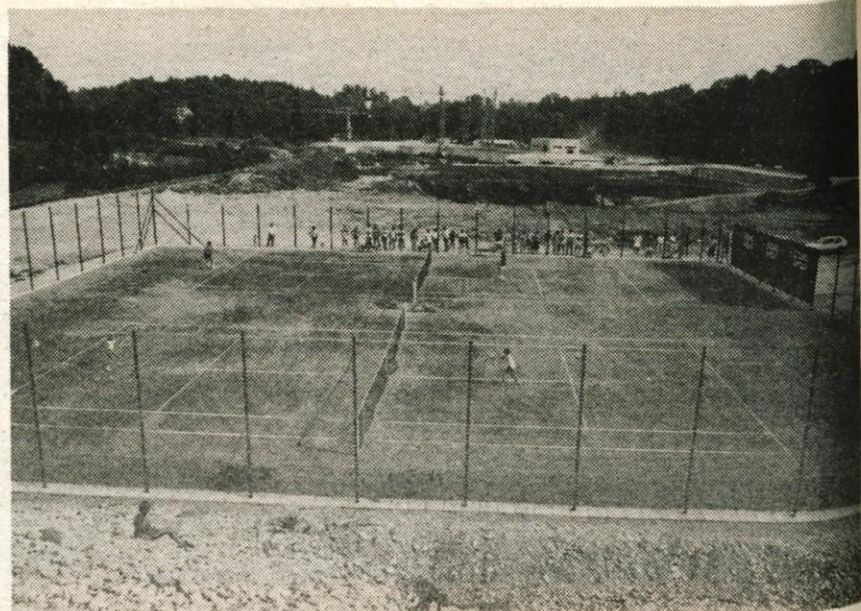
Prijavnina je 2000 dinarjev. Prijavite se lahko vsak dan po telefonu Kranj 21-583 od 19. do 20.30 na stadionu v Stražišču. Žrebanje bo v četrtek.

-dh

Pokal Godešiča domačinom

Godešič — Domače športno društvo Kondor je pripravilo tradicionalni nogometni turnir za prehodni pokal Godešiča. Po štirih letih so ponovno slavili domačini, ki so v finalu s 4:3 odpravili enajsterico Tabora 69 iz Vižmarji. Tretje mesto je po streljanju enajstmetrov osvojila ekipa Reteč, četrta je bil Polet od Sv. Duha. Miha Krajnik (Kondor) je bil s tremi zadetki najboljši strelcec turnirja.

J. Starman

Igrišči sta pomembna pridobitev za krajevno skupnost in za novoustanovljeno teniško sekcijo športnega društva Zarica.

Novi teniški igrišči v Zarici

V krajevni skupnosti Orehek-Drulovka dobro skrbijo za sprostitev in razvedrilo krajanov: v počastitev krajevnega praznika so v soboto predali namenu novi teniški igrišči v Zarici (med tovarno Planiko in čistilno napravo).

Kranj — Če je tenis nekdanj veljal za šport bogatašev in veljakov, to zdaj ne drži več: za to panogo se navdušuje čedalje več mladih in tudi že nekoliko starejših. Zanimanje za tenis se povečuje, kar se je pokazalo tudi v krajevni skupnosti Orehek-Drulovka, kjer so med športnimi objekti, ki jih še nameravajo zgraditi, dali prednost teniškim igriščem. Z deli so začeli predlani, letos ob krajevnem prazniku so jih predali namenu, prvi pa so jih v ekshibicijskem nastopu preskusili tenisači kranjskega Triglava.

»Sprva smo nameravali urediti štiri igrišča, a ker smo se za dve težko zbrali zadosti denarja, smo načrt nekoliko spremenili,« pravi Marjan Bajt iz Orehke, vodja gradbenega odbora, in poleg Mirka Urha najzaslužnejši, da sta bili igrišči nared do letošnjega krajevnega praznika. »Pri gradnji je sodelovalo prek štirideset krajanov Orehke in Drulovke, ki so vsi skupaj opravili prek tisoč ur udarniškega dela. Navozili smo 2500 kubičnih metrov peska, s katerim smo utrdili teren tudi za igrišči, ki ju nameravamo urediti v naslednjih letih. Vgradili smo 500 kubikov premogovih ugakov — dobili smo jih v ljubljanskem Litostroju — in postavili steber, na katere so delavci Gradisa in Gradbinca namestili ograjo. Nazadnje smo igrišči še utrdili s pet centimetrov debelo plastjo opčnega drobljenca.

»Gradnja teniškega igrišča ni tako enostavna, kot se zdi na videz,« poudarja Marjan Bajt. »V Kranju namreč ni strokovnjaka, ki bi lahko na vsa vprašanja tehtno odgovoril; še največ nam je z nasveti pomagal Peter Starc iz teniškega kluba Triglav.

Gradnja dveh igrišč in priprava terena za še dve je stala 4,4 milijona dinarjev, v kar je vračunano tudi prostovoljno delo, ocenjeno na 800 tisočakov. Poleg športnega društva in krajevne skupnosti so denar prispevale še delo-

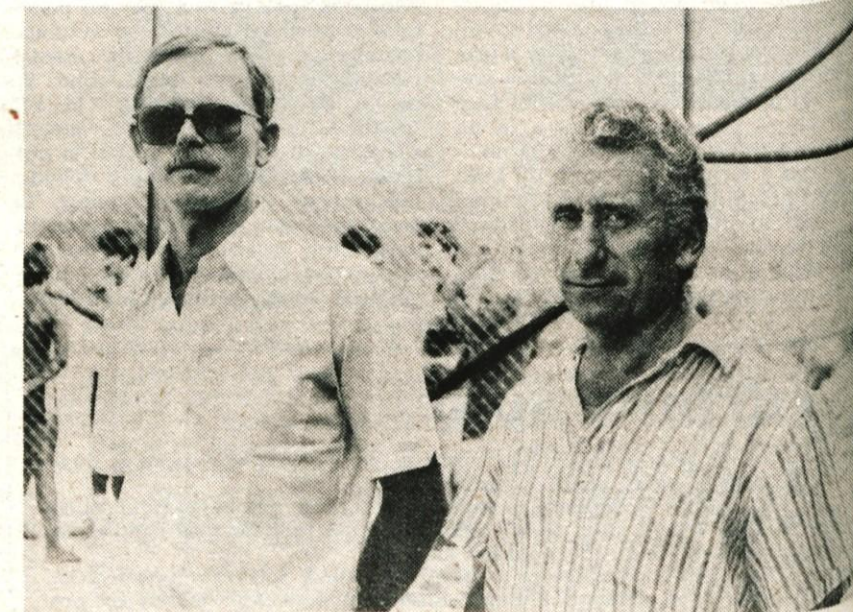
vne organizacije, v katerih so zaposleni krajanji Orehke in Drulovke; največ Sava in Živila.

Ljubitelji tenisa so že med gradnjo igrišč ustanovili teniško sekcijo, ki deluje v okviru športnega društva Zarica. Igrišči bodo uporabljali krajanji in zaposleni iz bližnjih delovnih organizacij, ki so tudi prispevale denar. Prvo leto bodo imeli prednost graditelji, naslednje leto pa bodo tako in tako uvedli igralnino. Denar, ki se bo zbral na ta način, bodo namenili za vzdrževanje objekta; prej ali slej pa bodo morali dobiti tudi razsvetljavo.

C. Zaplotnik

Novi teniški igrišči v Zarici je predal namenu Vladimir Lah, predsednik skupščine krajevne skupnosti Orehek-Drulovka. — Foto: F. Perdan

Pri gradnji teniških igrišč sta največ delovnih ur, prek 150, opravila Marjan Bajt, predsednik gradbenega odbora, in Mirko Urh.

dober nakup
HLAČE ZA VAŠEGA ŠOLARJA
v MANUFAKTURI LESCE

- žametne hlače že za 2.600,00 din
- hlače iz jeansa že za 2.070,00 din

NASVIDENJE!

murka

Komisija za delovna razmerja DO GORENJSKA BOLNIŠNICA TOZD PSIHIATRIČNA BOLNICA BEGUNJE NA GORENJSKEM

objavlja prosta dela in naloge za nedoločen čas s polnim delovnim časom

I. DELOVNEGA TERAPEVTA

Pogoji:

- višja šola za zdravstvene delavce — oddélek za delovne terapevte,
- delovne izkušnje zaželene, predvsem pa smisel za likovno delo s pacienti.

Poskusno delo traja 3 mesece.

Kandidati naj vloge z dokazili pošljejo na naslov: Kadrovska služba TOZD Psihiatrične bolnice Begunje, v 15 dneh po objavi.

Svet DOMA OSKRBOVANEC ALBINA DROLCA PREDDVOR

objavlja prosta dela in naloge

1. STREŽENJE OSKRBOVANEC IN ČIŠČENJE

1 delavka

2. NEGOVANJE OSKRBOVANEC

1 delavka

Pogoji:

- pod 1. — osnovna šola, higienski minimum (OD okoli 35.000 din)
- pod 2. — bolničar (OD okoli 40.000 din)
- smisel za delo s starimi ljudmi
- poskusno delo 3 mesece.

Rok prijave z ustreznimi dokazili je 8 dni po objavi. O izbiri bodo kandidatke obveščene v 15 dneh po objavi. Zagotovljeno samsko stanovanje.

AERODROM LJUBLJANA, p. o.

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

1. VOŽNJA VOZIL »C« KATEGORIJE

poklicna šola tehnične smeri, voznški izpit »C« kategorije.

2. PRIPRAVA IN DOSTAVA OBROKOV NA LETALA

poklicna šola živilske stroke in voznški izpit »B« kategorije.

3. ROČNA DELA NAKLADANJA IN RAZKLADANJA

V ABS končana osemletka.

4. DELA NAKLADANJA IN RAZKLADANJA

V PRILJAZNI SLUŽBI končana osemletka.

Delovno razmerje bomo sklenili za nedoločen čas s polnim delovnim časom in trimesečnim poskusnim delom.

Kandidati morajo izpolnjevati tudi posebne pogoje, ki veljajo za delo na letališču in mejnem prehodu.

Ponudbe z dokazili o izpolnjevanju pogojev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: AERODROM LJUBLJANA, 64210 BRNIK.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 8 dneh po odločitvi samoupravnih organov.

VVO TONČKE MOKORELOVE TRŽIČ

Komisija za delovna razmerja VVO Tončke Mokorelove Tržič ponovno objavlja prosta dela in naloge

VODJE CENTRALNE KUHINJE

- Pogoji: — srednja gostinska šola kuharske smeri,
— tečaj za otroško prehrano,
— opravljen higienski minimum,
— 3 leta delovnih izkušenj.

Delo združujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Nastop dela je možen takoj.

Pisne prijave z dokazili o izobrazbi pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: VVO Tončke Mokorelove Tržič, Koroska 24. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 8 dneh po končani objavi.

TOKOS TRŽIČ p. o. TRŽIŠKA TOVARNA KOS IN SRPOV — TRŽIČ

Na podlagi 66. člena statuta razpisuje delavski svet delovne organizacije dela in naloge

1. VODJE FINANČNEGA SEKTORJA — računovodja

- Pogoji: visoka izobrazba ekonomske smeri ter 3 leta delovnih izkušenj ali višja izobrazba ekonomske smeri in 5 let delovnih izkušenj na enakih ali podobnih delih in nalogah.

Poleg navedenih pogojev morajo kandidati izpolnjevati še druge, z zakonom ali družbenim dogovorom o izvajanju kadrovske politike v občini Tržič predpisane pogoje. Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta.

Kandidati naj pošljejo pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev v 15 dneh po objavi na naslov: TOKOS Tržič, Cankarjeva 9. O izidu jih bomo obvestili v 30 dneh po izbiri.

METALKA LJUBLJANA TOZD TRIGLAV TRŽIČ

razpisuje štipendije za šolsko leto 1985/86 za

1. STROJNI TEHNIK V. — 1 štipendija
2. OBDELAVA KOVIN — strugar, strojni ključavničar, IV. stopnja usmerjenega izobraževanja — 2 štipendiji
3. OBDELAVA KOVIN — kovač, II. stopnja usmerjenega izobraževanja — 1 štipendija

Prednost pri dodelitvi štipendij imajo dijaki višjih letnikov z boljšim učnim uspehom.

Lastnoročno napisani prošnji za dodelitev štipendije naj kandidati priložijo obrazec DZS 8,40, potrdilo o učnem uspehu zadnjega leta in potrdilo o vpisu v šolo.

Kandidati naj prošnje pošljejo na naslov: METALKA LJUBLJANA TOZD TRIGLAV TRŽIČ, Cesta na Loko 2, Tržič 64290, v 15 dneh od dneva objave.

OBRTNO PODJETJE TRŽIČ p. o.

DS Obrtnega podjetja Tržič razpisuje prosta dela in naloge

TEHNIČNEGA VODJE — ni reelekcija

Kandidati morajo poleg pogojev, določenih z zakonom in družbenim dogovorom o uresničevanju kadrovske politike Občine Tržič, izpolnjevati še naslednje:

- I. stopnja lesarske smeri in 3 leta delovnih izkušenj oz. srednja šola lesarske smeri in 5 let delovnih izkušenj,
- da je sposoben voditi in organizirati delo,
- da ima moralno politične kvalitete.

Stanovanja ni.

Izbrani kandidat bo imenovan za 4 leta. Vsi zainteresirani naj pošljejo prijave v 15 dneh po objavi na naslov: Obrtno podjetje Tržič, Trg svobode 33.

ISKRA TOZD ELEKTROMOTORJI ŽELEZNIKI, Otoki 21

Komisija za medsebojna delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge:

1. VODJA PREVZEMNEGA ODDELKA

- Pogoji: — srednješolska izobrazba strojne smeri,
— nad 3 leta delovnih izkušenj,
— poznavanje dela v skladiščih in proizvodnji.

2. VODJA STALNE INVENTURE

- Pogoji: — višješolska izobrazba in najmanj 1 leto delovnih izkušenj ali
— srednješolska izobrazba ali štiri leta delovnih izkušenj.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev sprejema kadrovska služba ISKRA TOZD Elektromotorji Železniki, Otoki 21, v 8 dneh od dneva objave. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 30 dneh po preteku objave.

ELMONT BLEJ

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge

1. več KV KLJUČAVNIČARJEV
2. več DELAVCEV za priučitev poklica ključavničar
3. dva LIČARJA za delo v lakirnici
4. dva DELAVCA za priučitev poklica ličar

Pogoji:

- pod 1. in 3.: ustrezna poklicna šola, praksa zaželena;
- pod 2. in 4.: dokončana osnovna šola, praksa zaželena.

Delo združujemo za nedoločen čas s polnim delovnim časom. Poskusno delo in OD po pravilniku, stanovanja ni. Pisne prijave z dokazili pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: ELMONT Komisija za delovna razmerja Bled. Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po končani objavi.

Tekstilna industrija TEKSTILINDUS KRANJ

razglašja prosto delo oz. nalogo v DS Skupne službe:

POMOČ PRI VODENJU KOMERCIJALNEGA SEKTORJA

- Pogoji: — visoka šola tekstilne, ekonomske ali organizacijske smeri (s srednjo izobrazbo tekstilnega tehnika) in 4 leta delovnih izkušenj na strokovnih delih na področju komercialnih poslov ali v tekstilni proizvodnji,
— aktivno znanje nemškega ali angleškega jezika,
— trimesečno poskusno delo.

Kandidati, ki izpolnjujejo zgoraj navedene pogoje, naj dajo pismene priglasitve v kadrovske sektor delovne organizacije najkasneje v roku 8 dni od dneva objave.

Tomaž, Slavko in Janez iz Hrastja S kolesom do Münchna

Ko so se zaprle šolske duri (in so napočile zaslužene počitnice), so trije prijatelji iz Hrastja — 19-letna Slavko Kadivec in Tomaž Osredkar ter leto mlajši Janez Belehar — staknili glave in se dogovorili: gremo v München, s kolesi kajpak, da vidimo, kako živijo in delajo na Bavarskem.

Hrastje — Tomaž, Slavko in Janez — prva dva sta letos končala srednjo iskro šolo in se bosta jeseni zaposlila, če ju ne bo prehitel poziv za služenje vojaškega roka, slednji bo šel jeseni v četrti letnik srednje lesarske šole v Škofji Loki — radi kolesarijo in so že doslej precej prijetnih uric preživeli s pritiskanjem na pedala po naših in tujih cestah. Pred tremi leti so se s kolesi odpravili v Celovec, Beljak in Trbiž, v enem dnevu so prevozili 250 kilometrov. Predlani so se odpeljali na morje — do Poreča in od tod prek Istre do Novega Vinodolskega; prek petsto kilometrov je izmeril števec. Lani so že razmišljali o izletu v München, a so se zaradi neurja v Nemčiji premislili. Namesto tega so si privoščili štiri krajše izlete po Sloveniji — bili so v Celju, v Čateških toplicah, v Tolminu in Kranjski gori. Letos so za »ogrevanje« najprej prekolesarili poti do Cerknega, Bohinja in Kranjske gore, šele nato so napolnili kolesarske torbe s hrano, pijačo, s šotori in spalnimi vrečami, z najnovejšim orodjem in nadomestnimi deli ter odrinili na tisoč kilometrov dolgo pot do bavarske prestolnice. Petintrideset kilogramov težka prtljaga jim tudi v najtežjih klancih ni dovoljevala, da bi dvignili zadnjice s

sedežev in še krepkeje pritisnili na pedala.

»Najbolj smo se bali vzpona na Mallnitz. Prijatelji so nas še pred odhodom zbadali, češ da bomo omagali že na tem prelazu. Resda smo začeli peš, s potiskanjem koles, toda že po nekaj metrih smo zajahali jeklene konjičke in silovito pritisnili na pedala. Od nas je lilo kot iz škafe. Tujci, ki so sedeli v senci ob cesti, so nas začudeno opazovali, od kod nam toliko moči in volje,« se 10-kilometrskega vzpona spominja Tomaž Osredkar. Janez Belehar je na lastni koži skusil, kako je, če se »kranjski Janez« odpravi v tujino. V Münchnu je kupil šotor, na videz lep, a ko ga je kasneje hotel postaviti, je ugotovil, da mu marsikaj manjka. Ni mu preostalo drugega, da se odpravi nazaj v trgovino. Brez načrta mestnih ulic je domala na vsakih sto metrov spraševal domačine. Ko je prodajalno le našel, so mu šotor brez besed zamenjali. Potem se je vse začelo znova — do prijateljev, ki sta se medtem že okrepčala in odpočila, ga je ločilo še dvajset kilometrov tavanja po mestu in vožnje po sicer dobro označenih in zavarovanih kolesarskih stezah.

Slavko je bil v ekipi zadolžen za popravilo koles. Prvič je moral posredo-

vati že pri spustu z mejnega prehoda v Podkorenu, ker so se zaradi nenehnega zaviranja gredli obroči koles in zavorne gumice. Slavko se je hitro znašel, kolesa je nekajkrat oplaknil z mrzlo vodo. Ponovno je moral seči v torbo z orodjem, ko so Tomažu počile »špice« pri kolesu. Ker jih ni mogel zamenjati, jih je zvezal kar z žico. Takšno rešitev si je omislil tudi pri svojem kolesu. Sredi Münchna je enemu od njih razgnalo zračnico. Slavko je opravil »operacijo« kar na pločniku, tam si je po končanem delu tudi na hitro umil roke.

Ko so se fantje po petih dneh vrnili domov, so si privoščili počitek na morju, že v soboto zjutraj pa so krenili na tridnevni kolesarski izlet na Grossglockner, natančneje do 2500 metrov visokega prelaza Hochtor. »Voljo imamo, moči tudi. Kako daleč bomo prišli, bo odvisno predvsem od vremena,« so povedali pred odhodom.

C. Zaplotnik

Tudi s kolesom se daleč pride — če je volja, celo do Münchna.

ŠUŠTARSKA NEDELJA

TRŽIČ, 1. 9. '85

ŠUŠTARSKI SEMENJ
RAZSTAVA OBUTVE
MODNE REVIJE
VESELICA

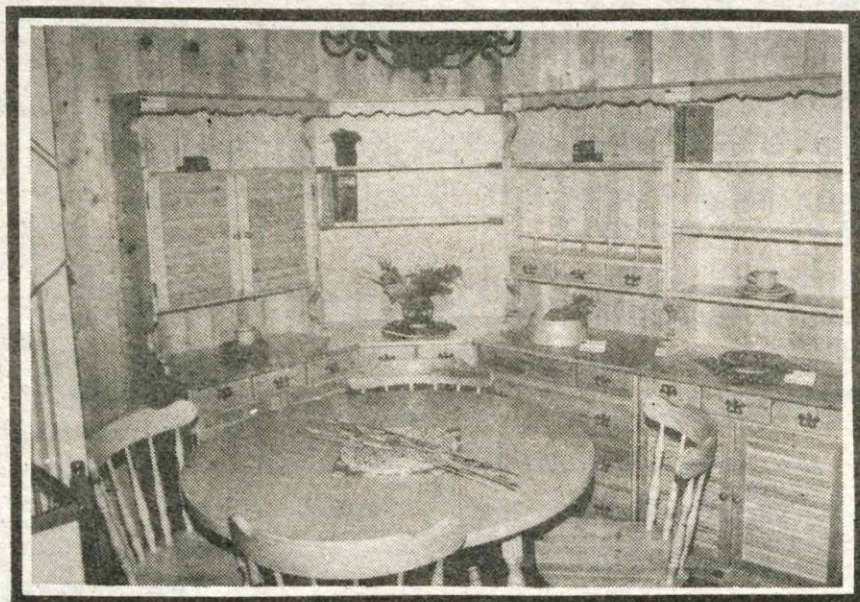

TURISTIČNO DRUŠTVO TRŽIČ

Združena lesna industrija Tržič
TOZD ŽAGA - TOZD ZABOJARNA - TOZD POHIŠTVO - TOZD TAPETNIŠTVO

V SALONU POHIŠTVA DETELJICA V BISTRICI
PRI TRŽIČU
**RAZPRODAJA OPUŠČENIH
PROGRAMOV IN VZORCEV MASIVNEGA
POHIŠTVA**
od 29. 8. do 7. 9. 1985

Izkoristite priložnost ugodnega nakupa!

Salon bo odprt tudi na ŠUŠTARSKO NEDELJO!

ZDRUŽENA LESNA INDUSTRIJA TRŽIČ n. sol. o.

Komisija za medsebojna delovna razmerja DSSS Združene lesne industrije Tržič objavlja prosta dela in naloge

KURJAČA srednjetačnega parnega kotla z mehaniziranim kurjenjem (naloga strojnika kotla)

Pogoji:

- izprašan kurjač srednjetačnega parnega kotla z mehaniziranim kurjenjem ali
- KV delavec kovinsko-predelovalne ali elektrotehnične usmeritve IV. stopnje in se je pripravljen vključiti v izobraževanje za pridobitev usposobljenosti za kurjača srednjetačnih parnih kotlov ali
- pridobljena strokovna izobrazba II. stopnje zahtevnosti kovinsko predelovalne usmeritve (skrajšan program) in se je pripravljen vključiti v izobraževanje za pridobitev usposobljenosti za kurjača srednjetačnih parnih kotlov ali
- kurjač srednjetačnega kotla z ročnim kurjenjem in se je pripravljen usposobiti za kurjača z mehaniziranim kurjenjem.

Delovno razmerje sklenemo za nedoločen čas. Interesenti naj dostavijo pisne vloge z dokazili v 8 dneh po objavi na naslov: Komisija za medsebojna delovna razmerja DSSS, Združene lesne industrije Tržič, Ste Marie aux Mines 9, Tržič.

Kandidati bodo o izbiri obveščeni v 15 dneh po obravnavi na komisiji za medsebojna delovna razmerja.

ISKRA KIBERNETIKA
Industrija merilno-regulacijske
in stikalne tehnike
KRANJ, n. sol. o

Na osnovi sklepov komisij za delovna razmerja temeljnih organizacij in delovne skupnosti

objavljamo

naslednja prosta dela oz. naloge

TOZD VZDRŽEVANJE

VODJA VZDRŽEVANJA ELEKTRONSKE
IN MERILNE OPREME

- Pogoji:** — visokošolska izobrazba elektrotehniške smeri,
— 5-letne delovne izkušnje na področju elektronike in merilne tehnike,
— ustrezne vodstvene in organizacijske sposobnosti,
— znanje angleškega ali nemškega jezika.

Bodočemu sodelavcu nudimo poleg strokovnega in ustvarjalnega dela in stalnega strokovnega izpopolnjevanja tudi možnost za pridobitev družinskega stanovanja v letu 1985.

VEČ ČISTILK za čiščenje proizvodnih, pisarniških in sanitarnih prostorov

- Pogoji:** — zaželeno uspešno končano osnovnošolsko šolanje,
— zaželeno ustrezne delovne izkušnje,
— starost nad 18 let.

Delo poteka samo v popoldanski izmeni, akontacija osebnega dohodka pa bo znašala od 36.000 do 42.000 dinarjev.

TOZD TOVARNA STIKAL

VODJA FUNKCIJSKE KONTROLE

- Pogoji:** — visokošolska izobrazba elektrotehniške smeri,
— 4-letne delovne izkušnje.

GLAVNI SKLADIŠČNIK

- Pogoji:** — 3-letna srednješolska izobrazba ustrezne smeri,
— 1-letne delovne izkušnje.

DELOVNA SKUPNOST KOMERCIALA

VODJA SKLADIŠČA ORODJA

- Pogoji:** — 3-letna srednješolska izobrazba kovinarske smeri,
— 4-letne delovne izkušnje,
— tečaj iz skladišnega poslovanja,
— dosedanja nekaznovanost.

Kandidati naj pisne prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim opisom dosedanjih delovnih izkušenj pošljejo v 8 dneh po objavi na naslov: ISKRA KIBERNETIKA, Kadrovska služba, Savska loka 4, 64000 Kranj.

**DOM UČENCEV
IVO LOLA RIBAR**
Kranj, Kidričeva 53

Komisija za delovna razmerja objavlja prosta dela in naloge:

— VZGOJITELJA — REFERENTA ZA ŠPORT za nedoločen čas

Pogoji:

- višja ali visoka izobrazba na VŠTK,
- opravljen strokovni izpit,
- popoldansko in večerno delo.

— VZGOJITELJA za nedoločen čas

Pogoji:

- višja ali visoka izobrazba domske vzgoje,
- opravljen strokovni izpit,
- popoldansko in večerno delo.

Pisne prijave pošljite v 8 dneh po objavi. Informacije dobite v domu (telefon 22-590).

**Veletrgovina
ŠPECERIJA BLEJ,**
n. sol. o.
MALOPRODAJA BLEJ

Komisija za delovna razmerja TOZD MALOPRODAJA Bled razpisuje prosta dela in naloge

VEČ PRODAJALCEV I

- Pogoj:** dokončana šola za trgovinsko dejavnost.

Kandidati naj pošljejo vloge na naslov: Veletrgovina ŠPECERIJA Bled TOZD MALOPRODAJA Bled, Kajuhova 3, v 8 dneh po objavi razpisa.

**INTEGRAL
SAP Ljubljana**

TOZD Medkrajevni potniški promet, delavnice in turizem Jesenice

Komisija za delovna razmerja objavlja naslednja prosta dela in naloge:

1. VEČ VOZNIKOV ZA MESTNI PROMET NA JESENICAH

Pogoji: poklicni voznik motornih vozil D kategorije, eno leto delovnih izkušenj.

2. 2 AVTOLIČARJA

Pogoji: dokončana IV. stopnja strokovne izobrazbe ustrezne smeri, eno leto delovnih izkušenj.

3. SKLADIŠČNIKA V SERVISU ZA TEŽKA VOZILA

Pogoji: dokončana IV. stopnja strokovne izobrazbe avtomehanske ali druge ustrezne smeri, eno leto delovnih izkušenj.

4. VEČ POMOŽNIH DELAVCEV

Pogoji: dokončana osemletka, odslužen vojaški rok.

Izbrani kandidati bodo sklenili delovno razmerje za nedoločen čas s polnim delovnim časom.

Poleg navedenih del nudimo tudi možnost občasnega opravljanja del in nalog avtobusnega prevoznika na relacijah: Jesenice—Breznica, Jesenice—Breg, Jesenice—Moste po pogodbi o delu.

Prijave z dokazili o izpolnjevanju pogojev in kratkim opisom dosedanjih zaposlitev pošljite v 8 dneh po objavi na naslov: INTEGRAL, TOZD Medkrajevni potniški promet, delavnice in turizem Jesenice, Titova 67.

Kandidate bomo o izbiri obvestili v 15 dneh po poteku roka za zbiranje prijav.

DELFIN
vam nudi
bogato
izbiro

**SVEŽIH IN
ZAMRZNJENIH
RIB**

Planinsko društvo in Kompas hoteli Kranjska gora

predvidevata otvoritev Koče na Gozdu konec meseca oktobra.

V obnovljeni koči bodo prosta dela in naloge

UPRAVNIKA IN KUCHARICE

Če se zanimate za tako zaposlitev, vas vabimo na neobvezen razgovor v tajništvo hotela Kompas Kranjska gora. Prednost imajo zakonski pari — ljubitelji naših lepih gora.

MALI OGLASI

tel.: 27-960
cesta JLA 16

aparati, stroji

Prodaja novo KOMBINIRKO na 5 operacij. Telefon 66-529 popoldan 10734
Prodaja rabljen HLADILNIK. Praprotnik, Podbrezje 57 10480

KOMBAIN za trganje in ličkanje motorne, enoredni, ugodno prodam. Cenjene ponudbe po tel. 068/88-340 ali na naslov Matko Abram, Rožno 37, 62280 Brestanica

Prodaja mehansko STISKALNICO PRESO 7,5 t. Smednjska 18, Čirče, Kranj 10736

Prodaja IZRUVAČ za krompir, enoredni mulmausch. Zavri, Mavčiče 44 10737

Poceni prodaja malo rabljen motorizirani KULTIVATOR honda F 600 z vsemi priključki. Gorenjska c. 2, Medvode 10738

Izvenkrmni MOTOR TOMOS 4, odlično ohranjen, prodam. Telefon 064/41-144 popoldan 10739

Prodaja TRAKTOR zator, 52 KM. Jože Bizovičar, tel. 064/62-162 10740

Prodaja barvni TELEVIZOR iskra montreal, 7 SM in GLASBENI CENTER gorenje, 8 SM. Janhuba, Gorice 17, Golnik popoldan 10741

Prodaja enoredni TRAKTORSKI IZRUVAČ krompirja. Mavčiče 110 10780

ZETOR 49 11 prodaja. Živalič, Praše 18, Mavčiče 10781

stan.oprema

Prodaja ŠTEDILOK (2 plin, 2 električni). Slak, Planina 2, Kranj 10726

Prodaja novo PEČ za etažno centralno, 20.000 kcal, cena 9 SM. Jožica Stančič, Terenska 3, Jesenice 10727

Prodaja opremljeno OTROŠKO POSTELJICO (jogi, odeja, prevleka) in STAJCO za 1,3 SM. Telefon 81-741 dopoldan 10728

Prodaja rdečo JOGI POSTELJO 2x180. Telefon 77-765 po 13. uri 10729

JEDILNI KOT in MIZO ugodno prodam. Kranj, Planina II., Lojzeta Hrovata 10, stanovanje 1 10730

Prodaja dobro ohranjeno ZAMRZOVALNO SKRINJO LTH, 380-litrsko, staro 4 leta, ali zamenjam za manjšo. Jože Stare, Nomenj 29, Bohinjska Bistrica 10731

gradbeni mat.

Prodaja OKNO z roletto, dimenzije 120x140. Makarjeva 28, Šenčur 10742

Ugodno prodaja OKNO jelovica, dimenzije 100/140 s polknico, povsem novo. Marjan Pevec, Dolžanova pot 1, Golnik, Kranj 10743

Ugodno prodaja 4 kub. m smrekovega DESK in PLOHOV. Telefon 81-734 od 20. do 21. ure vsak dan 10744

Prodaja STIROPOR za fasado 5 cm in VODOVODNE CEVI 1/2 cole. Telefon 34-540 zvečer; ali 26-598 dopoldan 10745

Prodaja hrastov LAMELNI PARKET TVIN, 38 kv. m. Jenkole, Mavčiče 33 10746

Ugodno prodaja STREŠNO OPEKO vesna Novo mesto. Zg. Besnica 9 10747

vozila

SIMCO 1100, letnik 1972, prodam. Boris Beguš, Deteljska 8, Tržič 10750

Prodaja ali zamenjam za drugo vozilo BUGGY 1600 ter RENAULT 4 TL. Reševa 9, Kranj 10751

Prodaja avto VISA KLUB II., in kompletno GARAŽO, cena po dogovoru. Telefon 22-159 od 7. do 8. ure ali od 14. do 15. ure 10752

KUPIM MOTOR za citroen GS 1220. Telefon 28-065 (Bojan) 10753

Prodaja MZ 250 ccm, letnik 1979. Telefon 064/28-647 10754

Prodaja PRIMO 175, registrirano, obnovljeno, za 6 SM. Telefon 064/23-645 popoldan 10755

ZASTAVO 101 C, letnik 1979, prodaja. Informacije in ogled po 16. uri. Sodja, Tomšičeva 48, Jesenice, tel. 82-855 10756

Prodaja 126-P, letnik 1978, dobro ohranjen, garažiran, za 18 SM. Nedim Omanović, C. 1. maja 65, Jesenice 10757

KUPIM ohranjen MOPED. Ponudbe s ceno in opisom po tel. 79-629 popoldan 10758

Prodaja PONY EXPRESS, letnik 1983. Voglje 37, Šenčur 10759

Poceni prodaja APN-4, odlično ohranjen. Matjaž Oblak, Žiri, tel. 064/69-858 10760

Prodaja ZASTAVO 750, letnik 1974. Ogled od 17. ure dalje. Poklukar, Senično 27, Tržič 10761

Prodaja VW 1200 J, letnik 1974, za 24 SM. Ogled od 18.—20. ure. Gajser Dragica, Vrečkova 3, Kranj — IV. nadstropje 10762

Ugodno prodaja FIAT 126 P, letnik 1977. Oblak, Likozarjeva 23 — I. nadstropje. Ogled od 18.—20. ure 10763

Prodaja BMW 1800, vozen, neregistriran. Zabret, Vrečkova 9, Kranj — Planina 10764

Kupim STANOVANJE, dvo ali enoposelno, v Kranju. Ponudbe z navedbo cene in velikosti pod šifro: Poceni v gotovini 10762

Triljska družina išče v Kranju ali okolici STANOVANJE. Suljanovič, Planina 63, Kranj 10763

stanovanja

Kupim STANOVANJE, dvo ali enoposelno, v Kranju. Ponudbe z navedbo cene in velikosti pod šifro: Poceni v gotovini 10762

Triljska družina išče v Kranju ali okolici STANOVANJE. Suljanovič, Planina 63, Kranj 10763

Oddam opremljeno, ogrevano SOBO s kopalnico, v Kranju, dvema nekadilcema. Šifra: Enoletno predplačilo 10764

Uslužbenka aerodroma išče GARSONJERO ali enosobno STANOVA-NJE v Kranju. Ponudbe pod šifro: Čimprej 10765

Trisobno družbeno STANOVANJE na Bledu zamenjam za dve GARSONJERI. Ponudbe pod: Zamenjava 10766

živali

Prodaja rjave JARČKE. Golniška 1, Kokrica, Kranj 10473

Prodaja PAPIGE. Žigantja vas 35, Duplje 10732

Prodaja 10 dni starega BIKCA simentalca. Zadruga 18, Duplje 10733

posesil

Prodaja ZAZIDLJIVO PARCELO, 8 km iz Kranja. Ponudbe pod: Najboljšemu ponudniku 10767

Kupim ali vzamem v najem starejšo stanovanjsko HIŠO. Lahko tudi samo dvosobno stanovanje. Ponudbe pod: Čimprej-P 10768

Enostanovanjsko HIŠO z vrtom, primerno tudi za vikend, v Sovodnju, prodam. Vera Frelj, Na Hribih 1, 65220 Tolmin 10769

GARAŽNI BOKS v Cankarjevi 31, Radovljica, prodam. Telefon 75-895 10770

Zdomec kupi ZAZIDLJIVO PARCELO v okolici Bleda. Ponudbe pod šifro: Golf 10771

OBVESTILO OBRTRNIKOM IN DELAVCEM GORENJSKE

Obveščamo vas, da Medobčinski sklad za izobraževanje delavcev na področju samostojnega osebnega dela Kranj organizira ogled obrtnega sejma v Celju in srečanja delavcev Slovenije.

Strokovna ekskurzija je organizirana za soboto, dne 14. septembra, z odhodom ob 7. uri izpred hotela Creina Kranj. Vse stroške za delavce povrne Sklad.

Prijava zbira Medobčinski sklad za izobraževanje delavcev na področju samostojnega osebnega dela Kranj, Trg revolucije 3, tel. 26-077 in Osnovna organizacija sindikata delavcev v občini, kjer delavec dela. Rok prijave je do 4. septembra 1985.

ZAHVALA

Ob boleči nenadni izgubi dragega moža, očeta, starega ata, brata, strica, svaka in tasta

JANEZA TABERNIKA

se iskreno zahvaljujemo vsem dobrim sorodnikom, sosedom, prijateljem in sovaščanom, ki so nam v teh težkih trenutkih pomagali, nam darovali cvetje in vence ter nam izrazili sožalje. Zahvaljujemo se zdravstvenemu osebju Bolnišnice Golnik. Prisrčna hvala tudi tovarnoma Iskra in Alpes Železniki za podarjene vence, denarno pomoč in izrečeno sožalje. Iskrena hvala organizaciji ZB ter govorniku Slavcu za lep poslovljni govor in pevcem iz Sv. Duha za lepo petje žalostink. Zahvala tudi duhovniku za lep pogrebni obred. Še enkrat lepa hvala vsem, ki ste nam kakorkoli pomagali in ga v tako velikem številu pospremili na njegovi zadnji poti.

ŽALUJOČI VSI NJEGOVI

Zali log, 30. julija 1985

Te dni je minilo 10 let, odkar me je po dolgotrajni bolezni za vedno zapustil moj dragi mož

FRIG SAJEVIC
iz Podkorena

SPOMIN NATE NE BO NIKOLI ZBLEDEL!

ŽENA ANGELA

Podkoren, 22. avgusta 1985

V 60. letu je po dolgotrajni in hudi bolezni umrl

TINE REPINC-ŠKORC

borec Gorenjskega odreda, Prešernove brigade in obveščevalec XXXI. divizije

Od njega se bomo poslovili v torek, 27. avgusta 1985, ob 17. uri na pokopališču v Bohinjski Bistrici

ŽALUJOČI: žena Mihela, hči Metka z družino, mama, sestra, bratje z družinami in drugo sorodstvo

Kamnje, Ljubljana, Stara Fužina, Kranj, Ribno pri Bledu, 26. avgusta 1985

Ugodno prodaja KNJIGE za I. letnik usmerjenega izobraževanja. Matjaž Štern, Mlaka 7/A, Komenda 10723

Ugodno prodaja DIRKALNA KOLESA profesional, personal in senior ter AVTORADIO kasetar philips. Zupanec, Retljeva 10, Kranj 10724

Prodaja SUŠICE za fasadni oder in 3 ZAJKLJE francoski srebrec. Ivan Naranča, Sorška 1, Škofja Loka, tel. 62-289 10725

Prodaja PRALNI STROJ gorenje, potreben manjšega popravila in OTROŠKO POSTELJICO z jogijem. Deržek, Juleta Gabrovska 34, Kranj 10782

Prodaja dobro ohranjeno fantovsko KOLO od 5—8 let za 1 SM. Telefon 064/25-993 10783

zaposlitve

Takoj ZAPOSIM KV ZIDARJA za nedolocen čas. Zaželeno je, da ima izpit B-kategorije. Jezerska c. 78/A 10624

Takoj zaposlim samostojnega ORODJARJA, REZKALCA, STRUGARJA ali KLJUČAVNICARJA. Telefon 47-371 10773

Iščemo FRIZERSKO POMOČNICO. Frizerski salon Jožica Mali, Škofja Loka, tel. 064/60-049 10774

izgubljeno

Izgubil se je rumen PAPAGAJČEK s pločevinastim obročkom na desni nogi. Sporočite po tel. 35-400 10778

kupim

Kupim borov in jelšev LES, različne debeline in kvalitete ter LES za ostrešje, dimenzije 16x16, 11 kosov, 16x10, 6 kosov, 14x10, 10 kosov, dolžine 4 m. Telefon 064/89-071 10749

OPRAVIČILO

Pri objavi osmrtnice za pokojnega tov. Lada Bohneca, je prišlo do neljube napake. Tov. Bohnec je bil aktivni član naše DO in ni bil upokojen, tako kot smo navedli v osmrtnici z dne 23. 8. 1985. Za neljubo napako se družini pokojnega in vsem prizadejim najiskrenejše opravičuje mo

Sindikalna organizacija
Sava Kranj

Kupim OTROŠKI športni VOZIČEK — avtosedež. Demšar, Martinjvrh 1, Železniki 10748

OBVESTILA

ELEKTROINSTALACIJE, popravilo strojev in naprav. Kodrič, tel. 40-684 10775

Sprejem ZIDARSKA DELA v okolici Tržiča. Darko Šparovec, Cankarjeva 22, Tržič 10632

VODOVODNE NAPELJAVE z odtoki in vsa POPRAVILA opravi hitro in kvalitetno. Telefon 25-504 10776

GRADITELJI 50 tipskih načrtov za stanovanjske hiše, prizidke, nadzidave, gospodarska poslopja, delavnice, po najboljši ponudbi naročite po tel. 061/322-502 10777

OSTALO

Nujno potrebujem 20 SM posojila. Šifra: Dobre obresti 10779

ZAHVALA

Ob smrti našega dragega moža, očeta in starega očeta

ANTONA KAVČIČA

iz Stražišča pri Kranju

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, sosedom, organizaciji ZB in vsem za podarjeno cvetje ter govornikom za lepe besede in izrečeno sožalje. Posebna hvala dr. Bajžlju za dolgoletno zdravljenje, kranjski godbi in pevcem za žalostinke ob odprtem grobu. Hvala g. kaplanu za lepo opravljen pogrebni obred.

VSI NJEGOVI

Stražišče pri Kranju

ZAHVALA

Ob smrti dragega moža, očeta, starega očeta, pradedu in tasta

JOŽETA TARMANA

iz Martuljka 99/A

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem, znancem in vaščanom za izrečeno sožalje, darovano cvetje in vence ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Prisrčna hvala Mariji Aleksič, Čedu Cvetkoviču, internemu oddelku jeseniške bolnice, sodelavcem Železniške postaje Jesenice, KOGP Kranj, krajevni organizaciji RK Cerklje, balinarskemu društvu Martuljek za govor pri odprtem grobu in g. župniku za lepo opravljen obred.

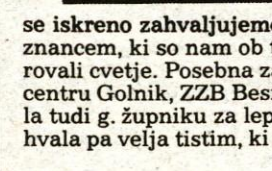
VSI NJEGOVI

Martuljek, Nova Gorica, Cerklje na Gorenjskem

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage mame, stare mame, sestre in tete

CILKE ZUPANC

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, bivšim sosedom iz Podblice, prijateljem in znancem, ki so nam ob težkih trenutkih stali ob strani, izrekli sožalja, sočustvovali z nami in darovali cvetje. Posebna zahvala velja dr. Bavdku in dr. Bajžlju za večletno zdravljenje, Kliničnemu centru Golnik, ZZZB Besnica, DU Kranj, praporščakom in kolektivu Iskre — tovarne Števec. Hvala tudi g. župniku za lepo opravljen obred in ganljive besede ter pevcem iz Stražišča. Posebna zahvala pa velja tistim, ki so jo tako pogosto obiskovali v času njene težke bolezni in ji lajšali zadnje ure življenja.

ŠE ENKRAT ISKRENA HVALA VSEM, KI STE NAM KAKORKOLI POMAGALI!

VSI NJENI

Sp. Besnica, 15. avgusta 1985

Umrl je naš sodelavec

SLAVKO HAIN

montažer-reprofotograf

Od njega se bomo poslovili danes, 27. avgusta 1985, ob 15.30 na kranjskem pokopališču.

Iskrenega tovariša in vestnega sodelavca bomo ohranili v trajnem spominu.

Delavci Časopisnega podjetja Glas

Bohinjska cesta bo kmalu prebita

Spet se zatika pri denarju

Kmalu bo prebitih zadnjih 500 metrov in dobri štirje kilometri bohinjske ceste bodo pripravljeni za polaganje asfalta — Spet pa se zapleta pri denarju, saj Cestno podjetje iz Kranja zahteva visoke podražitve

Bohinjska Bela — Po osmih letih čakanja so tik pred lansko zimo spet začeli graditi bohinjsko cesto od Bohinjske Bele do Soteske v dolžini štirih kilometrov in pol. Gradbeni izkopi in nasipi gredo h kraju, operativni tehnik na gradbišču Zvone Čebulj nam je povedal, da bo v mesecu dni prebitih zadnjih 500 metrov pred drugim mostom. Makadam bo torej na začetku jeseni pripravljen za polaganje asfalta, kar je v skladu z obveznostjo Cestnega podjetja iz Kranja, da bo cesta narejena letos.

Kdaj bodo zares začeli polagati asfalt, je vendarle težko reči. Spet se namreč zatika pri denarju in dokler denarni vozal ne bo razvozan, je težko pričakovati, da bo cesta nared. Cestno podjetje iz Kranja namreč zahteva visoko podražitev, slišati je celo o podvojitvi cene, kar je osupljiva številka. Deloma naj bi šla na račun 70 prostorninskih metrov večjega izkopa, v pretežni meri pa na račun podražitev.

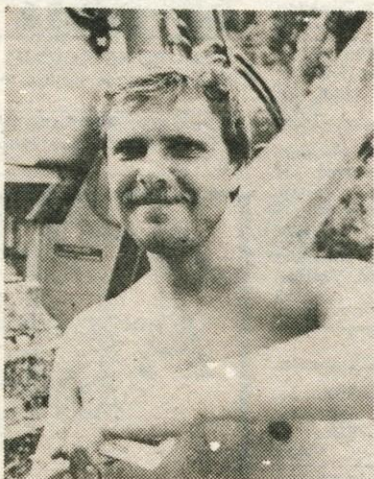
Da je bilo izkopa več kot je predvideval načrt, je povedal tudi Zvone Čebulj, ki je dejal, da je bil doslej večji za okoli 40 tisoč prostorninskih metrov; od tega za 10 tisoč »Pod zobom«; za 20 tisoč pred prvim mostom in za 10 tisoč vzdolž trase.

Vpogleda v stroške, ki naj bi podvojili ceno bohinjske ceste, seveda nimamo, zato ne moremo reči, v kolikšni meri je upravičena, v kolikšni meri pa je povezana z navijanjem cene. Slej ko prej je drag prevoz peska iz Naklega, od koder so ga pripeljali polovico, drugo so pobrali pri izkopih. Za nasipanje s peskom so doslej iz Naklega pripeljali 13 tisoč prostorninskih metrov peska, vsaj 2 tisoč ga bodo še. Vprašanje, zakaj v Bohinju ni peska, je seveda zdaj prepozno načeti.

Vendar pa je treba reči, da Cestno podjetje obvezuje v pogodbi zapisana cena, ki znaša 200 milijonov dinarjev. Takšen je bil dogovor, pri katerem nameravajo v razdvojni občini vztrajati. Kaj drugega jim tudi ne preostane, saj, kakor nam je povedal predsednik skupščine radovljiške cestne skupnosti Pavel Tolar, denarja preprosto nimajo, da bi šli ponovno v akcijo med delovne kolektive, pa ni misliti, že prvič je bilo težko. Tudi Cestna skupnost Slovenije se otepa s pomanjkanjem denarja, zato je težko napovedati, kako se bo ta denarni vozal razpletel.

Za gradnjo bohinjske ceste so 200 milijonov dinarjev zbrali tako, da so polovico nabrali v občini, predvsem s pomočjo delovnih organizacij iz Bohinja, največ sta dala LIP in Gozdno gospodarstvo. Drugo polovico pa je prispevala Cestna skupnost Slovenije; dala je 30 milijonov dinarjev in 70 milijonov dinarjev kredita z ugodnimi pogoji.

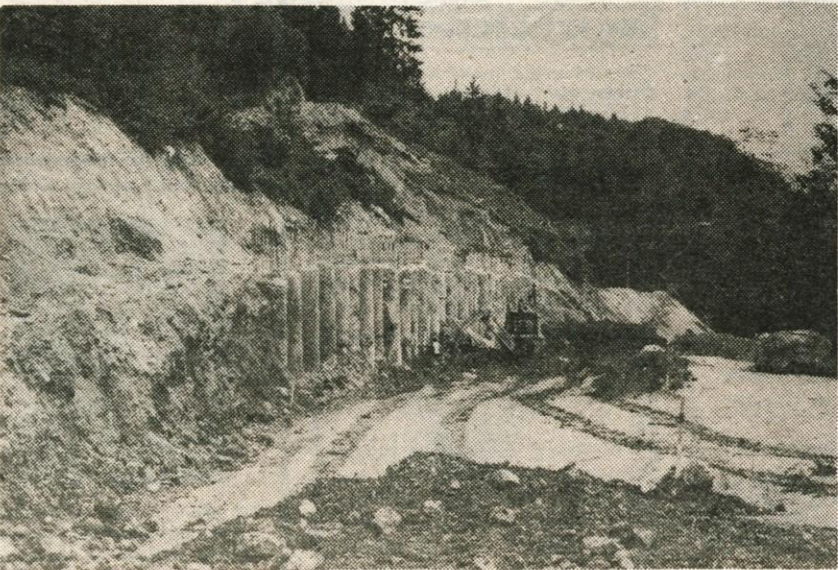
Če ceste ne bodo zgradili do konca, bo to seveda ponovni velik udar

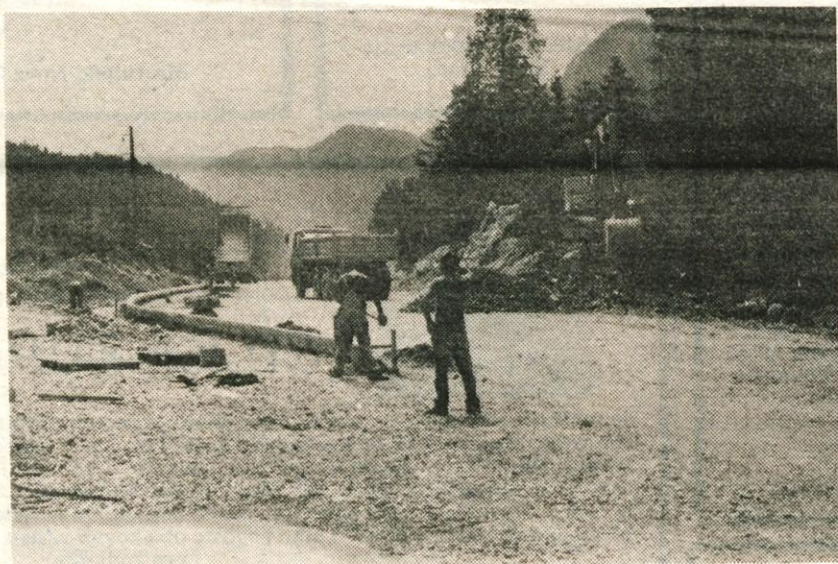
Operativni tehnik na gradbišču Zvone Čebulj pravi, da je bil izkop doslej za 40 tisoč prostorninskih metrov večji, kot je predvideval načrt.

Na gradbišču dela tudi nekaj zasebnih avtoprevoznikov, saj Cestnemu podjetju Kranj manjka težkih tovornjakov. Jože Gaber iz Škofje Loke je povedal, da dela že od aprila, trije zasebni prevozniki so zdaj na gradbišču, občasno jih je tudi več. Zaslugek ne bo slab, saj dela po ves dan, milijon dinarjev pa ga bodo veljale nove gume, ki jih je krepko zdelal na ostrem kamenju.

V mesecu dni bo prebitih zadnjih 500 metrov pred drugim mostom, kjer so gradbena dela zahtevna, postaviti so morali oporne stebre.

Za nasipanje trase so porabili izkopani material, polovico peska pa so pripeljali iz Naklega — za tako imenovani cestni tampon.

rec za Bohinj in domačinom bo resnično lahko zavrela kri. Osem let so čakali, da so cesto začeli ponovno graditi, osem let so z jezo opazovali oba mostova in asfaltni repek, ki je kazal, kam bi morala cesta zaviti pri Bohinjski Beli, da bi se izognila cestnemu zamašku pod železniško progo. Zamašku,

zaradi katerega pretovarjajo tovore, visoki turistični avtobusi pa k Bohinjskemu jezeru ne morejo. Prav ta cestni zamašek je bil seveda razlog, da so bohinjske delovne organizacije prispevale za nadaljnjo gradnjo ceste veliko denarja. Bodo kljub temu ostali praznih rok? M. Volčjak

Tone Andrejčič — Čika Tonči

TRANSVERZALE

Markacija je znak Triglava rdeče barve in pod znakom bela vodoravna črta, ali pa sta dve vodoravni črti brez znaka Triglava in sicer zgornja rdeče barve, spodnja pa bele barve. Začetek poti je v kraju Rore, žig pa je v hoku Krško. Pot je označena z začetkom od kontrolne točke Podbočje oziroma Krško. Upravitelj poti je PD Bohor Senovo, 68280 Brestanica. Pohodniku je v pomoč zemljevid občine Krško. Dnevnik, značka.

40. Papirniška pot — Vevška pot — Krožna planinska pot s 3 kontrolnimi

točkami, obhod je 10 ur, Knafelčeve markacije. Upravitelj je PD Vevče, Papirnica Vevče, 61260 Ljubljana Polje. Pot je speljana delno po vezni poti Ljubljana—Zagreb in po Ljubljanski mladinski poti. Poleg Knafelčevih markacij je delno označena tudi s črko P. Na prvi kontrolni točki pri Pečarju je ob cesti velika tabla z vrstno Papirniško potjo. V dnevniku je krajši opis poti.

41. Konjska planinska pot ob spomenikih NOB — Krožna planinska pot z 22 kontrolnimi točkami, obhod 4 do 5 dni, Knafelčeva markacija z vrstano črko K, piše v vodniku, v resnici pa je črka K pod markacijo v beli ali rdeči barvi. Upravitelj je PD Zreče, 63214 Zreče. Dnevnik, vodnik in značka (pohodnik jo dobi na podelitvi ali po pošti).

42. 30 vrhov — Točkovna planinska pot s 40 kontrolnimi točkami, od tega je 30 obveznih, obhod po izbiri vrhov. Knafelčeva markacija. Pohodnik naj uporablja vodnike po Julijskih Al-

pah, Kamniških planinah, Karavanah itd. Upravitelj je Planinska sekcija Gorenje, Celjska 5 a, 63320 Titovo Velenje. Dnevnik, značka.

43. Logaška planinska pot — Vezna planinska pot s 7 kontrolnimi točkami, obhod 2—3 dni, Knafelčeva markacija z občasno dodano črko L. Pot vodi delno po Notranjski planinski poti, zato je dodana črka N. Pohodniku pomaga Pregledna karta občine Logatec, ki jo je izdala Geodetska uprava Skupščine občine Logatec. Upravitelj poti je PD Logatec, Notranjska 5, 61370 Logatec. Vodnik in značka.

44. Kamniška planinska pot — Vezna planinska pot s 23 kontrolnimi točkami, obhod 8 dni, Knafelčeva markacija. Dostopi do vrhov so opisani v dnevniku. Uporablja se Vodnik za Kamniške in Savinjske Alpe. Upravitelj PD Kamnik, Kidričeva 38, p. p. 11, 61240 Kamnik. Dnevnik in značka.

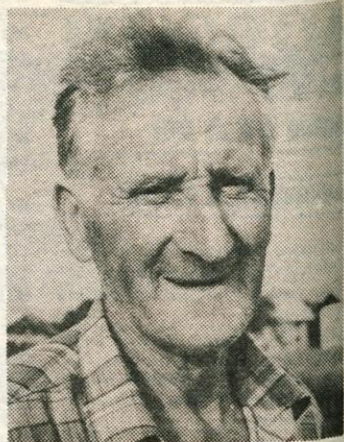
45. Po poteh Vinske gore — Krožna planinska pot s 14 kontrolnimi točkami, obhod 2 dni, Knafelčeva markacija. Del poti je speljan po Šaleški planinski poti. Upravitelj je PS TVD Partizan, Vinska gora, 63320 Titovo Velenje. Vodnik in značka.

46. Haloška planinska pot — Vezna planinska pot s 11 kontrolnimi točkami, obhod 3 dni, Knafelčeva markacija z dodanimi črkama HP. (se nadaljuje)

GLASOVA ANKETA

Nekaj »kil« krompirja gor ali dol

Tako si mislijo mnogi nepoklicani obiskovalci vrtov in polj. Nekateri se pripeljejo s kolesi, drugi pa kar z avtomobili. V njihove vreče izginjajo kilogrami in kilogrami krompirja, čebule, česna, fižola in druge zelenjave. Prav malo se ukvarjajo z mislijo, da je bilo vloženega v zemljo mnogo truda in dobre volje, vendar ne njihove.

da si nekateri ogledujejo teren in takrat, ko kmetov ni na polju, se spravijo na delo. Nekaj takih tatičev sem že dobil, a vse kaže, da tudi to ljudi ne izuči.

● Tinka Bešter z Zlatega polja: »Ne razumem ljudi, ki hodijo po njivah in vrtovih krast krompir in zelenjavo. Sama ra-

● Pavla Rakovec iz Stružvega: »Njive imamo na kranjskem polju. Vsako leto nam pokradejo nekaj sto kilogramov krompirja. Opažamo, da je bilo kraje letos manj kot prejšnja leta. Ljudje se največkrat pripeljejo s kolesi in to v večernih urah. Zdi se mi, da so to večinoma eni in isti in da je med njimi mnogo takih, ki bi nakradeni krompir lahko kupili na trgu.»

● Vinko Kert iz Čirč: »Nekateri ljudje so pač taki, da kar morajo vzeti nekaj tujega. Na njivah, ki so bolj oddaljene očem, nam pokradejo kar precej krompirja. Opažil sem tudi,

da pridem na polja Kmetijsko živilskega kombinata in pobrem krompir, ki po oranju ostane v zemlji. Na tak način si priskrbim ozimnico in pozimi tudi nahranim ptice. Prav pohvalno je, da KŽK dovoli pobiranje krompirja. Tudi doma imam vrt in opažam, da mi zmanjka predvsem čebula. Letos so mi pokradli tudi okrasne bučke.»

T. Bilbija

Dober ulov Tomaža Miheliča

Tomaž Mihelič iz Stražišča je v Čukovi jami, enem izmed ribnikov na Bobovku, ujel 94 cm dolgega in 8 in pol kg težkega belega amurja. V njegovi petnajstletni ribiški karieri to ni niti prva niti največja trofeja, vendar je vredna pozornosti.

Beli amur je riba iz družine ciprid, izvirja pa iz Azije. V naših vodah je zelo redka, saj za razmnoževanje potrebuje vodo, ki ima nad 25 stopinj Celzija in velik pretok. Ker je rastlinojeda, jo često naselijo v ribnike, da jih očisti rastlinja. Vendar pa s tem onemogoča drstenje drugim avtohtonim ribam, ker nimajo več kje odlagati iker. Je silno plašna in jo je težko ujeti.

Take trofeje Tomažu veliko pomenijo. Vendar pa je preparatorjev, ki bi znali preparirati ribo in bi to radi počeli, zelo malo. Videl je, da je najbolje, če se tega dela loti sam. Prosil je nekega preparatorja, da ga je naučil osnovnih spretnosti, izpopolnjeval pa se je sam s pomočjo knjig. S tem konjičkom se ukvarja dve leti in lepe trofeje že krasijo stene v njegovi hiši in v hišah njegovih prijateljev. Ker ve, kakšna izgleda riba v vodi, kakšnem je njen najbolj naraven položaj, veliko lažje kot poklicni preparatorji ribo pravilno oblikuje.

Rib je tudi v gorenjskih vodah vse manj. Ljudje postajajo vedno bolj brezbrizni, vode pa vedno bolj onesnažene. Poleg velikih, že tradicionalnih onesnaževalcev (Tekstilindus, Zvezda, Iskra, Planika) in kanaliza-

cije, naravo uničujemo tudi »na drobno«.

Lep primer za to je Bobovek. Dva ribnika, ki sta med najlepšimi na Gorenjskem, kjer živijo poleg rib tudi redke ptice, postajata vse bolj kraj veseljačenja, ne pa počitka in uživanja v naravi. Stalno vznemirjene ptice in ribe ne morejo živeti naravno, iščejo mirnejše kraje, selijo se drugam — če se sploh imajo kam. Če prostora, kjer bi se lahko v miru naselile, nikjer ne najdejo, izumrejo. Področje obeh ribnikov je sicer zaščiteno, vendar se to nikjer ne vidi.

Drugje ni dosti bolje. Sava tudi v zgornjem toku postaja ena izmed najbolj onesnaženih rek. Če se ne bomo zavedli in začeli resneje ukrepati, bomo vsak čas ugotovili, da prave, nedotaknjene narave sploh ni več. Kisli dež, odpadki, ki jih pušča mo kjerkoli, ne da bi pomislili na njihovo škodljivost, odplake, ki jih tovarne nekažnovano spuščajo v reke, vse to nam uničuje življenjski prostor.

Vsakega ljubitelja narave in njenih prebivalcev prizadene pogled na umazano, v kateri plavajo ribe. Poleg kemičnih odpadkov in odplak pa je v vodi tudi druga navlaka, ki jo brezbrizneži mečejo v reke misleč, da jo bo voda že odnesla. Odnese jo mogoče nekaj metrov ali celo kilometrov naprej, vendar pa se nekeje ustavi. Vsi odpadki, ki jih vržemo v reko, v njej tudi ostanejo. Če hočemo, da bodo v naših rekah in jezerih še plavale ribe, s katerimi se bodo ribiči lahko pohvalili, bomo morali začeti ravnavati drugače. Bolje pozno kot nikoli!

Damjana Gortnar

